

Koncepcja funkcjonowania

Domu Kultury ŚWIT na lata 2027–2032

“ Kultura, która łączy.
Miejsca, które inspirują.
Ludzie, którzy
tworzą przyszłość. ”

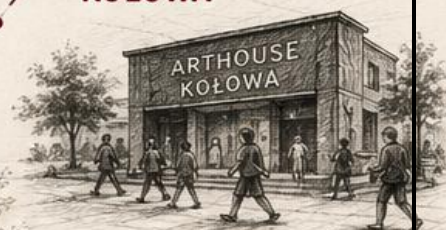

Lidia Krawczyk
Dyrektorka Domu Kultury ŚWIT
w Dzielnicy Targówek m.st. Warszawy

• DOM OTWARTY

• ARTHOUSE
KOŁOWA

• GALERIA
ARTENEUM

• OGRÓD
SPOŁECZNY

• SCENA I WYDARZENIA

Niniejszy dokument łączy funkcję koncepcji programowej, strategii rozwoju instytucji, planu wdrożeniowego oraz mapy partnerstw na lata 2027–2032. Jego układ prowadzi od diagnozy wyzwań współczesnego miasta, przez model funkcjonowania instytucji, aż do konkretnych działań i harmonogramu realizacji.

SPIS TREŚCI

ROZDZIAŁ I Koniec epoki domu kultury jako organizatora wydarzeń.	3
ROZDZIAŁ II Zmiany społeczne, które wyznaczają kierunek rozwoju	5
ROZDZIAŁ III Misje, wizja i wartości. Jaką instytucją stanie się DK ŚWIT.....	6
ROZDZIAŁ IV Wartość publiczna. DK ŚWIT jako współtwórca rozwoju Warszawy.....	8
ROZDZIAŁ V Strategia funkcjonowania	10
ROZDZIAŁ VI Rozwój organizacji i infrastruktury	12
ROZDZIAŁ VII Strategia 4M . Jedna instytucja, cztery tożsamości, jeden wspólny kierunek.....	14
Dom Kultury ŚWIT – serce kultury, edukacji i wspólnoty lokalnej	14
ARTHOUSE Kołowa – sport, kultura i rewitalizacja	15
Dom Otwarty – warszawskie centrum dostępności	18
Galeria Arteneum – sztuka budująca wspólnotę	19
ROZDZIAŁ VIII Sieć partnerstw. Od współpracy projektowej do trwałego ekosystemu rozwoju lokalnego	19
ROZDZIAŁ IX Finansowanie. Stabilizacja to warunek trwałego rozwoju społeczne.....	23
ROZDZIAŁ X Model wdrażania strategii ŚWIT2032. Od strategii do trwałej zmiany.....	25
ROZDZIAŁ XI Plan wdrażania. Od ambitnej wizji do codziennej praktyki.....	29
ROZDZIAŁ XII Wciąż widzę potencjał	30

Rozdział I

Koniec epoki „domu kultury jako organizatora wydarzeń”.

Przez dziesięciolecia podstawowym zadaniem domów kultury było organizowanie czasu wolnego mieszkańców. Instytucje były oceniane przede wszystkim przez liczbę wydarzeń, uczestników i prowadzonych zajęć. Model ten odegrał ogromną rolę w rozwoju lokalnych społeczności i pozostaje ważnym elementem działalności kulturalnej. Jednak rzeczywistość społeczna roku 2027 znacząco różni się od tej sprzed dwóch dekad.

Mieszkańcy oczekują dziś od instytucji publicznych czegoś więcej niż oferty programowej. Szukają miejsc budujących poczucie przynależności, bezpieczeństwa, współodpowiedzialności i wpływu. Coraz większym wyzwaniem staje się nie brak wydarzeń kulturalnych, lecz osłabienie więzi społecznych, samotność, polaryzacja oraz malejące zaufanie. W tym kontekście instytucja kultury przestaje być wyłącznie organizatorem wydarzeń. Staje się projektantem relacji społecznych. To oznacza fundamentalną zmianę sposobu myślenia o jej roli.

Współczesne miasta inwestują nie tylko w drogi, transport czy budynki. Coraz większe znaczenie ma infrastruktura społeczna, miejsca i mechanizmy umożliwiające mieszkańcom spotkanie, współpracę i budowanie zaufania. Domy kultury należą do najważniejszych elementów tej infrastruktury. Ich zadaniem jest tworzenie przestrzeni, w której mogą spotkać się osoby w różnym wieku, o różnych doświadczeniach, zainteresowaniach i potrzebach. W strategii ŚWIT 2032 kultura rozumiana jest nie jako cel sam w sobie, lecz jako narzędzie wzmacniania kapitału społecznego. Koncert, warsztat, trening sportowy czy spacer historyczny mają znaczenie nie tylko dlatego, że dostarczają wartościowych doświadczeń, ale dlatego, że budują relacje między ludźmi. To właśnie relacje stanowią najtrwalszy efekt działalności instytucji.

Najważniejszą zmianą proponowaną w strategii jest odejście od postrzegania Domu Kultury ŚWIT jako pojedynczej instytucji. ŚWIT staje się miejską siecią kultury, wspólnot lokalnych i partnerstw. Siecią opartą na czterech wyspecjalizowanych miejscach, współpracujących ze szkołami, organizacjami pozarządowymi, klubami sportowymi, przedsiębiorcami, wspólnotami mieszkaniowymi, bibliotekami, instytucjami pomocy społecznej i mieszkańcami. Naszym zadaniem będzie nie tylko tworzenie programu, lecz przede wszystkim tworzenie warunków do tego, aby mieszkańcy mogli poznawać się, współpracować, angażować i przejmować odpowiedzialność za swoje otoczenie. Instytucja kultury nie jest celem. Jest narzędziem. Najważniejszy pozostaje człowiek. Nie chodzi o tworzenie większej organizacji. Chodzi o tworzenie gęstszej sieci współpracy. Im więcej połączeń powstaje pomiędzy ludźmi i instytucjami, tym bardziej odporne staje się miasto. Miasta przyszłości nie będą konkurować wyłącznie jakością infrastruktury. Ich przewagą stanie się jakość relacji pomiędzy mieszkańcami. Relacje są niewidzialną infrastrukturą miasta. To one decydują o poziomie zaufania, aktywności obywatelskiej, bezpieczeństwa, zdrowia psychicznego i odporności społecznej. Tam, gdzie mieszkańcy znają swoich sąsiadów, częściej angażują się w sprawy lokalne, szybciej reagują na kryzysy i chętniej współpracują z instytucjami. Dlatego podstawowym zadaniem Domu Kultury ŚWIT będzie wzmacnianie tej niewidzialnej infrastruktury. Nie poprzez kampanie społeczne. Poprzez codzienną obecność w życiu mieszkańców. To właśnie będzie podstawową misją Domu Kultury ŚWIT w latach 2027–2032.

Największa zmiana najbliższych siedmiu lat będzie dotyczyła sposobu obecności instytucji kultury. Dotychczas większość działań koncentrowała się wokół własnych siedzib. Model ten przestaje odpowiadać współczesnym potrzebom mieszkańców. Coraz więcej osób oczekuje, że instytucje będą obecne tam, gdzie toczy się codzienne życie. Dlatego ŚWIT 2032 zakłada stopniowe przekształcenie modelu działania. Nie będziemy pytać: „Jak zachęcić mieszkańców do odwiedzenia naszych placówek?” Będziemy pytać: „Jak sprawić, aby kultura była obecna wszędzie tam, gdzie żyją mieszkańcy?” Dlatego działania Domu Kultury ŚWIT będą coraz częściej realizowane:

- ◇ na osiedlach,
- ◇ w parkach,

- ◊ na podwórkach,
- ◊ w szkołach,
- ◊ w klubach sportowych,
- ◊ w bibliotekach,
- ◊ w lokalnych przedsiębiorstwach,
- ◊ we wspólnotach mieszkaniowych,
- ◊ na targowiskach,
- ◊ w przestrzeniach półpublicznych.

Placówki pozostaną ważnymi centrami aktywności. Nie będą jednak jedynym miejscem działania. Cały Targówek stanie się przestrzenią kultury.

Jednym z najważniejszych wyzwań współczesnych instytucji publicznych jest także odbudowa poczucia wpływu mieszkańców na otaczającą ich rzeczywistość. Dlatego koncepcja ŚWIT 2032 zakłada odejście od modelu, w którym mieszkańcy są odbiorcami gotowej oferty. Przyszłość instytucji kultury opiera się na współtworzeniu. Oznacza to rozwój mechanizmów umożliwiających mieszkańcom realny udział w planowaniu, projektowaniu i realizacji działań. Instytucja będzie inicjować procesy społeczne. Ich autorami będą mieszkańcy. W praktyce oznacza to między innymi:

- ◊ rozwój Miejsc Aktywności Lokalnej jako laboratoriów lokalnej demokracji,
- ◊ rozwój kolejnych edycji Minigrantów Sąsiedzkich,
- ◊ rozwój gazety mieszkańca, programowego tworzonej z mieszkańcami,
- ◊ powołanie sieci Ambasadorów Sąsiedztwa,
- ◊ tworzenie lokalnych rad programowych,
- ◊ organizację otwartych laboratoriów pomysłów.

Żadna instytucja publiczna nie jest dziś w stanie samodzielnie odpowiadać na wszystkie potrzeby mieszkańców. Dlatego ŚWIT 2032 opiera się na partnerstwach. Nie traktujemy ich jako uzupełnienia działalności. Stanowią one fundament modelu funkcjonowania. Naszym celem będzie tworzenie trwałej sieci współpracy obejmującej:

- ◊ jednostki m.st. Warszawy,
- ◊ szkoły i przedszkola,
- ◊ uczelnie wyższe,
- ◊ organizacje pozarządowe,
- ◊ instytucje kultury,
- ◊ kluby sportowe,
- ◊ przedsiębiorców,
- ◊ wspólnoty mieszkaniowe,
- ◊ spółdzielnie,
- ◊ rady osiedli,
- ◊ lokalnych liderów,
- ◊ grupy nieformalne.

Miasto przyszłości buduje się wspólnie. Dlatego sukces ŚWIT 2032 będzie mierzony nie tylko liczbą wydarzeń, lecz również liczbą trwałych partnerstw, które pozostaną aktywne także poza pojedynczym projektem.

Kluczowa zmiana strategiczna

Model tradycyjny: Instytucja → Program → Mieszkaniec

Model ŚWIT 2032: Mieszkaniec → Relacja → Partnerstwo → Wspólne działanie → Silniejsza wspólnota → Odporne miasto.

To właśnie ta zmiana stanowi fundament całej strategii. Każdy kolejny rozdział pokaże, jak ten model będzie wdrażany w praktyce przez cztery wyspecjalizowane miejsca tworzące wspólną sieć Domu Kultury ŚWIT.

Rozdział II

Zmiany społeczne, które wyznaczają kierunek rozwoju Domu Kultury ŚWIT

Świat się zmienia. Instytucje kultury również muszą. Każde pokolenie doświadcza zmian, które redefiniują sposób życia, pracy i budowania wspólnot. Niektóre z nich mają charakter technologiczny, inne demograficzny czy klimatyczny. Najważniejsze są jednak te zmiany, które wpływają na relacje między ludźmi. To właśnie one określają rolę instytucji kultury w nadchodzących latach. ŚWIT 2032 nie jest odpowiedzią na modę ani chwilowe trendy. Jest odpowiedzią na trwałe procesy społeczne, które będą kształtowały Warszawę do roku 2032 i w kolejnych dekadach. Nie traktujemy tych zmian jako zagrożenia. Traktujemy je jako impuls do budowania nowoczesnej instytucji publicznej. Instytucji, która nie tylko reaguje na zmiany, ale towarzyszy mieszkańcom w podążaniu za nową rzeczywistością.

Zmiana pierwsza. Coraz bardziej połączeni cyfrowo. Coraz bardziej spragnieni prawdziwych relacji. Paradoks współczesnego świata polega na tym, że nigdy wcześniej ludzie nie mieli tak łatwego dostępu do komunikacji, a jednocześnie coraz częściej doświadczają samotności, izolacji i osłabienia więzi społecznych. Rozwój technologii, pracy zdalnej i mediów społecznościowych przyniósł ogromne możliwości, ale nie zastąpił codziennych spotkań, rozmów i budowania zaufania. Największym luksusem XXI wieku staje się obecność drugiego człowieka. To właśnie dlatego instytucje kultury odzyskują swoją wyjątkową rolę. Są jednymi z nielicznych miejsc, gdzie ludzie różnych pokoleń, zawodów, doświadczeń i poglądów mogą spotkać się nie po to, aby coś kupić lub załatwić, ale po prostu być razem. Rolą Domu Kultury ŚWIT będzie świadome projektowanie takich sytuacji. Nie wydarzeń, a relacji. Nie przypadkowych spotkań, a wspólnot. Każdy koncert, warsztat, spacer historyczny, trening sportowy czy wystawa powinny odpowiadać na pytanie: Jakie nowe relacje powstaną dzięki temu działaniu? To właśnie liczba i trwałość tych relacji stanie się jednym z najważniejszych wskaźników sukcesu naszej strategii.

Zmiana druga. Żyjemy dłużej.

Warszawa staje się miastem wielu pokoleń. Coraz więcej mieszkańców będzie żyło aktywnie po sześćdziesiątym i siedemdziesiątym roku życia. Jednocześnie rośnie liczba osób przybywających do miasta z innych regionów i krajów. Ta różnorodność jest ogromnym potencjałem. Może jednak prowadzić również do powstawania równoległych światów. Osobnych ofert dla dzieci, osobnych dla młodzieży, osobnych dla seniorów, osobnych dla nowych mieszkańców. ŚWIT 2032 odrzuca taki model. Naszym celem nie jest tworzenie kolejnych programów dla poszczególnych grup. Naszym celem jest tworzenie przestrzeni, w których te grupy będą mogły spotykać się, współpracować i uczyć od siebie nawzajem. Miasto przyszłości nie potrzebuje więcej podziałów. Potrzebuje więcej wspólnych doświadczeń. Dlatego projektując ofertę każdej z naszych placówek będziemy zadawać pytanie: Czy dane działanie łączy pokolenia? Jeżeli odpowiedź brzmi „tak”, oznacza to, że budujemy przyszłość miasta.

Zmiana trzecia. Sztuczna inteligencja zmienia sposób pracy. Nie zmienia potrzeby bycia razem.

Sztuczna inteligencja staje się jednym z najważniejszych czynników wpływających na edukację, rynek pracy i codzienne funkcjonowanie mieszkańców. Wiele zadań zostanie zautomatyzowanych. Zmieni się sposób zdobywania wiedzy. Zmieni się charakter wielu zawodów. Paradoksalnie oznacza to, że jeszcze większego znaczenia nabiorą kompetencje, których nie da się zautomatyzować. Empatia, współpraca, twórczość, kreatywność, budowanie zaufania i odpowiedzialność za wspólnotę. To właśnie te kompetencje od dziesięcioleci rozwijają instytucje kultury. Dlatego Dom Kultury ŚWIT będzie wykorzystywał nowe technologie jako narzędzie zwiększania dostępności, edukacji i zarządzania, jednocześnie wzmacniając to, czego żadna technologia nie zastąpi, tj. autentyczne relacje międzyludzkie. Im więcej technologii wokół nas, tym większa wartość prawdziwego spotkania. To będzie jedna z najważniejszych zasad naszej strategii. Powyższe zasady tworzą autorski model funkcjonowania Domu Kultury ŚWIT. Model oparty wzajemnie wzmacniających się elementach:

Miejsce: rozumiane nie jako budynek, lecz przestrzeń budowania relacji.

Mieszkańcy: nie odbiorcy usług, lecz współgospodarze i współtwórcy.

Misja: każda aktywność odpowiada na konkretną potrzebę społeczną i wzmacnia dobro wspólne.

Mosty: partnerstwa łączące kulturę z edukacją, sportem, zdrowiem, biznesem, organizacjami społecznymi i samorządem.

Relacje: najważniejszy efekt działalności instytucji oraz podstawowy miernik jej wpływu.

Model ŚWIT stanie się fundamentem wszystkich działań podejmowanych przez Dom Kultury ŚWIT w latach 2027–2032. Każdy projekt, partnerstwo, inwestycja i program będzie oceniany przez pryzmat odpowiedzi na jedno pytanie: Czy dzięki temu działaniu mieszkańcy będą bardziej połączeni ze sobą i z miejscem, w którym żyją? Jeżeli odpowiedź brzmi „tak”, oznacza to, że realizujemy misję ŚWIT 2032.

ROZDZIAŁ III

Misja, wizja i wartości. Jaką instytucją stanie się Dom Kultury ŚWIT?

Najlepszym sposobem zaprojektowania przyszłości jest wyobrażenie sobie, że już się wydarzyła. Jest rok 2032. Do Warszawy przyjeżdżają przedstawiciele miast z całej Europy. Nie przyjeżdżają obejrzeć nowego budynku ani spektakularnej inwestycji infrastrukturalnej. Przyjeżdżają zobaczyć, jak jedna instytucja kultury potrafiła zmienić sposób myślenia o roli kultury w mieście. Przyjeżdżają na Targówek. Nie dlatego, że Dom Kultury ŚWIT organizuje najwięcej wydarzeń. Nie dlatego, że posiada największy budżet i innowacje w procesie rewitalizacji społecznej. Przyjeżdżają dlatego, że udało się stworzyć model instytucji, która stała się jednym z najważniejszych partnerów rozwoju lokalnej wspólnoty. Model, w którym kultura nie jest dodatkiem do polityki miejskiej. Jest jednym z jej fundamentów. To właśnie o takim ŚWICIE opowiada niniejsza strategia.

ŚWIT jest obecny w codziennym życiu mieszkańców. W 2032 roku Dom Kultury ŚWIT nie kojarzy się mieszkańcom wyłącznie z adresem przy ulicy Wysockiego. ŚWIT jest obecny wszędzie tam, gdzie toczy się życie dzielnicy. W miejscach, które jeszcze kilka lat wcześniej pozostawały poza zasięgiem instytucji kultury. Nie oznacza to rezygnacji z roli własnych placówek. Przeciwnie. Placówki pozostają ważnymi ośrodkami działalności. Zmienia się jednak sposób ich funkcjonowania. Nie są już wyłącznie miejscami, do których przychodzi się na wydarzenie. Stały się centrami budowania relacji i aktywności obywatelskiej. Każde z nich posiada własną specjalizację. Każde odpowiada na inne potrzeby mieszkańców. Każde rozwija własną społeczność. Razem tworząc spójną miejską sieć kultury.

Misja. Tworzymy warunki do budowania silnych wspólnot lokalnych poprzez kulturę, edukację, sport, dostępność i partnerstwa.

Misja Domu Kultury ŚWIT wykracza poza tradycyjne rozumienie działalności kulturalnej. Jej punktem wyjścia nie jest organizacja wydarzeń, lecz człowiek i jego potrzeba przynależności, rozwoju oraz współtworzenia miejsca, w którym żyje. Dom Kultury ŚWIT istnieje po to, aby budować przestrzeń, w której mieszkańcy mogą rozwijać swoje talenty, poznawać innych ludzi, współdecydować o kierunkach rozwoju swojej dzielnicy oraz wspólnie tworzyć kulturę rozumianą jako codzienny sposób budowania wspólnoty. Rozumiemy kulturę jako jedno z najważniejszych narzędzi rozwoju społecznego. Jest ona przestrzenią dialogu, edukacji, aktywności obywatelskiej, integracji i wzajemnego uczenia się. Łączy ludzi niezależnie od wieku, pochodzenia, sprawności, doświadczeń czy poglądów. Pozwala budować zaufanie, którego nie da się zastąpić żadnym programem społecznym ani inwestycją infrastrukturalną.

Misja Domu Kultury ŚWIT jest spójna z kierunkami rozwoju określonymi w Strategii #Warszawa2030, która wskazuje aktywnych mieszkańców jako najważniejszy kapitał miasta, oraz z Gminnym Programem Rewitalizacji, podkreślającym znaczenie odbudowy więzi społecznych, wzmacniania lokalnej tożsamości i rozwijania współodpowiedzialności za miejsce zamieszkania. Naszą misją nie jest więc jedynie tworzenie programu kulturalnego. Naszą misją jest współtworzenie miasta, w którym mieszkańcy chcą żyć razem.

Wizja. ŚWIT 2032 to miejska sieć kultury, relacji i współodpowiedzialności

W roku 2032 Dom Kultury ŚWIT jest rozpoznawalny jako jedna z najbardziej innowacyjnych instytucji kultury w Polsce i przykład nowoczesnego zarządzania kulturą w Europie. Nie dlatego, że organizuje największą liczbę

wydarzeń. Nie dlatego, że posiada największy budżet. Ale dlatego, że skutecznie buduje wspólnotę. Instytucja funkcjonuje jako miejska sieć czterech wyspecjalizowanych miejsc, których różnorodność jest największym atutem całej organizacji. Każda placówka zachowuje własną tożsamość, własny charakter i własną specjalizację. Dom Kultury ŚWIT pozostaje centrum kultury, edukacji i dialogu społecznego. ARTHOUSE Kołowa rozwija europejski model łączenia kultury, sportu, zdrowia i rewitalizacji. Dom Otwarty jest warszawskim centrum dostępności, projektowania uniwersalnego oraz edukacji włączającej. Galeria Arteneum należy do najważniejszych miejsc prezentacji sztuki współczesnej angażującej społeczność lokalną. Placówki nie konkurują ze sobą. Tworzą wzajemnie uzupełniający się ekosystem. Mieszkańcy swobodnie przemieszczają się pomiędzy nimi. Partnerzy współtworzą projekty obejmujące całą sieć. Instruktorzy pracują interdyscyplinarnie. Artyści współpracują ze sportowcami. Animatorzy współpracują z nauczycielami. Pracownicy kultury współtworzą działania z organizacjami społecznymi, przedsiębiorcami, radami osiedli i wspólnotami mieszkaniowymi. Instytucja staje się platformą współpracy. Nie zamkniętym organizmem. Jednocześnie coraz większa część działań realizowana jest poza budynkami. Program obecny jest w przestrzeniach codziennego życia mieszkańców. Kultura staje się naturalnym elementem życia dzielnicy. Nie wydarzeniem od święta.

Nasze wartości. Relacje, Odpowiedzialność, Partnerstwo, Dostępność, Różnorodność.

Największą wartością Domu Kultury ŚWIT są ludzie i relacje, które wspólnie tworzą. Każde działanie powinno wzmacniać zaufanie, współpracę oraz poczucie przynależności do lokalnej wspólnoty. Nie projektujemy wydarzeń. Projektujemy sytuacje, które sprzyjają spotkaniu, rozmowie i wspólnemu działaniu.

Rozumiemy instytucję kultury jako współgospodarza miasta. Odpowiadamy nie tylko za jakość programu, ale również za wpływ, jaki wywieramy na życie społeczne dzielnicy. Każde działanie powinno przynosić trwałą wartość mieszkańcom. Odpowiedzialność oznacza również przejrzystość działania, otwartość na dialog oraz gotowość do uczenia się.

Współczesne wyzwania społeczne wymagają współpracy. Dlatego partnerstwo nie jest dodatkiem do działalności Domu Kultury ŚWIT. Jest podstawową metodą pracy. Współpracujemy z mieszkańcami, organizacjami pozarządowymi, instytucjami publicznymi, przedsiębiorcami, uczelniami, klubami sportowymi oraz wszystkimi środowiskami, które chcą współtworzyć dobro wspólne. Partnerstwo oznacza wzajemne zaufanie, dzielenie się odpowiedzialnością oraz wspólne osiągnięcie celów.

Dostępność rozumiemy szerzej niż jako eliminowanie barier architektonicznych. Jest ona sposobem projektowania wszystkich działań. Tworzymy miejsca, programy i usługi otwarte dla osób w różnym wieku, o różnych doświadczeniach, możliwościach i potrzebach. Dążymy do tego, aby każdy mieszkaniec czuł się współgospodarzem naszych miejsc. Rozwijając doświadczenia Domu Otwartego chcemy, aby dostępność była standardem całej instytucji.

Szanujemy różnorodność ludzi, doświadczeń, kultur, sposobów myślenia i form uczestnictwa w kulturze. Nie tworzymy jednej właściwej ścieżki uczestnictwa. Budujemy przestrzeń, w której każdy może odnaleźć własne miejsce. Dotyczy to również naszych placówek. Ich siłą jest odmienność. Nie chcemy ich ujednolicać. Chcemy wzmacniać ich indywidualny charakter oraz współpracę pomiędzy nimi. Wierzymy, że mieszkańcy nie są odbiorcami usług publicznych. Są współautorami miasta. Dlatego rozwijamy mechanizmy współdecydowania, partycypacji społecznej, minigrantów, wolontariatu oraz inicjatyw oddolnych.

Największym sukcesem instytucji będzie moment, w którym mieszkańcy sami inicjują działania, a Dom Kultury ŚWIT staje się partnerem wspierającym ich rozwój. To właśnie rozumiemy jako nowoczesną instytucję kultury. Instytucję, która nie zastępuje aktywności mieszkańców. Pomaga jej rozkwitać.

Największym osiągnięciem Domu Kultury ŚWIT nie jest rozbudowa instytucji. Największym osiągnięciem jest zachowanie wyjątkowej tożsamości każdej z czterech lokalizacji. W czasach, gdy wiele organizacji dąży do standaryzacji, ŚWIT świadomie wybrał drogę różnorodności. Tożsamość każdej z tych lokalizacji została zachowana. Jednocześnie pomiędzy nimi powstała gęsta sieć współpracy. Mieszkańcy naturalnie przemieszczają się pomiędzy miejscami. Artyści współtworzą projekty z trenerami. Seniorzy

spotykają młodzież. Sport łączy się z kulturą. Historia lokalna spotyka nowe technologie. Dostępność staje się standardem we wszystkich działaniach. Tak rozumiem współczesną instytucję kultury. Tak rozumiem i widzę ŚWIT, nie jako zbiór budynków. Jako organizm.

Największa zmiana, jaka się dokonuje, dotyczy jednak nie instytucji. Dotyczy mieszkańców. Przestali być odbiorcami oferty. Stali się współautorami miejsca. Wspólnie projektują działania, tworzą lokalne inicjatywy, korzystają z minigrantów, proponują i organizują się w kluby zainteresowań. Organizują spacer historyczny, tworzą kroniki dzielnicy, współorganizują festiwale. Są wolontariuszami, mentorami, animatorami, liderami, ambasadorami społecznymi. To nie instytucja zrobiła więcej. To mieszkańcy zaczęli robić więcej razem. Zaufali i wciąż ufają, że „Razem po więcej” i „Razem lepiej”. I właśnie to będzie największy sukces ŚWIT-u także w 2032.

Targówek jako laboratorium miejskiej wspólnoty. Strategia #Warszawa2030 wskazuje, że nowoczesne miasto rozwija się dzięki aktywnym mieszkańcom, wysokiej jakości przestrzeniom i partnerstwom. Gminny Program Rewitalizacji pokazuje z kolei, że trwała zmiana nie dokonuje się wyłącznie poprzez inwestycje infrastrukturalne, lecz przede wszystkim poprzez odbudowę relacji społecznych, wzmacnianie lokalnej tożsamości oraz aktywizację mieszkańców. ŚWIT 2032 jest praktycznym rozwinięciem tych założeń. Nie traktujemy rewitalizacji jako programu inwestycyjnego. Rozumiemy ją jako proces odbudowy wspólnoty. Nie traktujemy partycypacji jako obowiązkowych konsultacji społecznych. Rozumiemy ją jako współodpowiedzialność mieszkańców za rozwój dzielnicy. Nie traktuję kultury jako odrębnego sektora polityki publicznej. Rozumiem ją jako narzędzie realizacji celów społecznych, edukacyjnych, zdrowotnych i rozwojowych miasta. Dlatego Dom Kultury ŚWIT staje się partnerem dla wszystkich polityk miejskich, dla edukacji, dla sportu, dla polityki senioralnej, dla polityki młodzieżowej, dla działań klimatycznych, dla rewitalizacji, dla zdrowia psychicznego, dla rozwoju lokalnego. Nie zastępuje tych polityk. Pomaga je realizować.

W roku 2032 sukces Domu Kultury ŚWIT nie będzie mierzony wyłącznie liczbą wydarzeń ani liczbą uczestników. Będzie widoczny w codziennym życiu mieszkańców. W większej liczbie lokalnych inicjatyw. W silniejszych relacjach sąsiedzkich. W aktywnych partnerstwach. W nowych liderach społecznych. W poczuciu sprawczości mieszkańców. W przekonaniu, że kultura nie jest czymś, co otrzymujemy od instytucji. Jest czymś, co wspólnie tworzymy. To właśnie będzie największym osiągnięciem strategii ŚWIT 2032. Nie stworzenie nowej instytucji. Lecz współtworzenie silniejszej wspólnoty lokalnej. Bo ostatecznie siłą miasta nie są jego budynki. Siłą miasta są ludzie, którzy czują, że są jego współgospodarzami.

ROZDZIAŁ IV

Wartość publiczna. Dom Kultury ŚWIT jako współtwórca rozwoju Warszawy

Nie wystarczy dobrze wykonywać ustawowe obowiązki. Instytucja publiczna powinna odpowiadać na pytanie: Jaką trwałą zmianę pozostawia po sobie? W przypadku Domu Kultury ŚWIT odpowiedź na to pytanie wykracza poza organizację wydarzeń kulturalnych. Moją ambicją jest współtworzenie miasta bardziej otwartego, solidarnego, aktywnego i odpornego społecznie. Dlatego podstawowym rezultatem działalności Domu Kultury ŚWIT nie będzie wyłącznie uczestnictwo w kulturze. Będzie nim wzrost jakości życia mieszkańców. Rozumiemy jakość życia szeroko, nie tylko jako możliwość rozwijania talentów, jako dostęp do kultury i edukacji, jako możliwość aktywnego spędzania czasu, jako poczucie bezpieczeństwa, jako możliwość poznawania ludzi, jako wpływ na najbliższe otoczenie, ale też jako poczucie dumy z miejsca, w którym się mieszka. To właśnie tę wartość publiczną chcemy tworzyć każdego dnia. Strategia #Warszawa2030 wskazuje trzy wzajemnie uzupełniające się cele rozwoju miasta: odpowiedzialną wspólnotę, funkcjonalną przestrzeń oraz twórcze środowisko. Wszystkie trzy znajdują bezpośrednie odzwierciedlenie w działalności Domu Kultury ŚWIT. Budując lokalne wspólnoty, rozwijając wolontariat, wspierając aktywność mieszkańców i tworząc przestrzeń dialogu realizujemy ideę odpowiedzialnej wspólnoty. Projektując dostępne miejsca spotkań, prowadząc

działania w przestrzeni publicznej oraz wychodząc z ofertą poza mury instytucji wzmacniamy jakość lokalnej przestrzeni życia. Rozwijając edukację kulturalną, wspierając twórców, budując partnerstwa z organizacjami społecznymi, szkołami i uczelniami rozwijamy twórczy potencjał Warszawy. Strategia ŚWIT 2032 nie tworzy więc odrębnej wizji rozwoju. Stanowi lokalny model wdrażania celów strategicznych miasta. Jednocześnie pokazuje, że instytucja kultury może być aktywnym partnerem wielu polityk publicznych, a nie jedynie realizatorem własnego programu.

Jednym z najważniejszych punktów odniesienia dla strategii jest Gminny Program Rewitalizacji m.st. Warszawy. Dokument ten jednoznacznie wskazuje, że rewitalizacja nie ogranicza się do modernizacji przestrzeni czy poprawy infrastruktury. Jej istotą jest odbudowa więzi społecznych, wzmacnianie lokalnej aktywności oraz zwiększanie odpowiedzialności mieszkańców za wspólne dobro. Dom Kultury ŚWIT przyjmuje tę perspektywę jako własną. Rozumiemy rewitalizację przede wszystkim jako proces budowania wspólnot. Proces długotrwały, oparty na zaufaniu, na obecności, na współpracy, na konsekwencji. Dlatego działania rewitalizacyjne nie będą realizowane wyłącznie na obszarach objętych Gminnym Programem Rewitalizacji. Staną się sposobem działania całej instytucji. Każdy projekt powinien wzmacniać lokalne relacje. Każde wydarzenie powinno pozostawiać trwały ślad w społeczności. Każde partnerstwo powinno zwiększać potencjał mieszkańców do samodzielnego działania. Rewitalizacja społeczna nie kończy się wraz z zakończeniem projektu. Rozpoczyna się wtedy, gdy mieszkańcy przejmują odpowiedzialność za dalszy rozwój swojego otoczenia.

Jednym z istotnych kierunków rozwoju polityki kulturalnej Warszawy jest wzmacnianie kultury blisko miejsca zamieszkania. ŚWIT 2032 rozwija tę ideę. Nie rozumiemy jej wyłącznie jako zwiększania liczby wydarzeń organizowanych na osiedlach. Kultura blisko domu oznacza przede wszystkim obecność instytucji w codziennym życiu mieszkańców. Oznacza projektowanie działań tam, gdzie mieszkańcy spotykają się naturalnie. Coraz większa część programu Domu Kultury ŚWIT będzie powstawała poza placówkami. Nie dlatego, aby promować instytucję. Ale dlatego, aby wzmacniać lokalne więzi. Instytucja nie będzie oczekiwała, że mieszkańcy zawsze przyjdą do niej. To instytucja będzie coraz częściej wychodziła do mieszkańców.

Nowoczesne miasta konkurują dziś nie tylko inwestycjami, lecz także jakością lokalnych wspólnot i siłą swojej tożsamości. Targówek posiada wyjątkowy potencjał wynikający z historii, różnorodności i aktywności swoich mieszkańców. Rolą Domu Kultury ŚWIT będzie wzmacnianie tej tożsamości. Nie poprzez budowanie jednej, ujednoliconej narracji. Przeciwnie. Poprzez wydobywanie lokalnych historii, pamięci miejsc, historii mieszkańców, sąsiedzkich opowieści, dziedzictwa przemysłowego, historii sportu, historii codzienności. Dlatego rozwijane będą społeczne archiwa, projekty dokumentacyjne, kroniki filmowe, spacer historyczny, działania międzypokoleniowe oraz inicjatywy wzmacniające pamięć lokalną. Silna tożsamość nie zamyka wspólnoty. Przeciwnie. Pozwala otwierać ją na nowych mieszkańców, na nowe doświadczenia, na nowe kultury, na nowe pokolenia.

Strategia ŚWIT 2032 traktuje wydatki na kulturę jako inwestycję. Nie tylko w rozwój artystyczny. Przede wszystkim w rozwój społeczny. Każda złotówka przeznaczona na budowanie relacji, rozwijanie aktywności mieszkańców czy wzmacnianie lokalnych partnerstw przynosi wielokrotnie większą wartość dla miasta. Zmniejsza koszty wykluczenia, buduje odporność społeczną, zwiększa aktywność obywatelską, rozwija wolontariat, poprawia dobrostan mieszkańców, tworzy lokalnych liderów, wzmacnia zaufanie. Dlatego kultura nie powinna być postrzegana jako koszt. Powinna być traktowana jako jedna z najbardziej długofalowych inwestycji w rozwój miasta. Tak rozumiemy wartość publiczną Domu Kultury ŚWIT. Nie jako wartość tworzoną dla instytucji. Lecz jako wartość tworzoną wspólnie z mieszkańcami i dla mieszkańców Warszawy.

ROZDZIAŁ V

Strategia funkcjonowania Domu Kultury ŚWIT

Rolą instytucji nie jest zastępowanie mieszkańców. Rolą instytucji jest tworzenie warunków, aby mieszkańcy mogli samodzielnie zmieniać swoje otoczenie. Będziemy do tego dążyli w sześciu filozofiach.

1. Instytucja, która rozwija miasto razem z mieszkańcami

Dom Kultury ŚWIT w latach 2027–2032 będzie rozwijał model działania oparty na przekonaniu, że współczesna instytucja kultury jest jednym z najważniejszych partnerów samorządu w realizacji polityk miejskich. Jej zadaniem nie jest wyłącznie organizowanie wydarzeń kulturalnych, ale aktywne współtworzenie miasta poprzez rozwijanie kapitału społecznego, wzmacnianie wspólnot lokalnych oraz budowanie trwałych partnerstw. Strategia #Warszawa2030 wskazuje, że przyszłość miasta opiera się na aktywnych mieszkańcach, odpowiedzialnej wspólnocie oraz wysokiej jakości przestrzeni życia. Dom Kultury ŚWIT postrzega swoją rolę jako praktyczne wdrażanie tych założeń na poziomie lokalnym. Oznacza to przejście od instytucji, która przede wszystkim tworzy ofertę, do instytucji, która organizuje procesy współpracy pomiędzy mieszkańcami, organizacjami społecznymi, szkołami, przedsiębiorcami oraz jednostkami samorządu. Tak rozumiana kultura staje się narzędziem rozwoju miasta.

2. Sieć zamiast pojedynczej instytucji

Największą zmianą organizacyjną najbliższych siedmiu lat będzie dalsze rozwijanie Domu Kultury ŚWIT jako spójnej sieci czterech wyspecjalizowanych miejsc. Nie jest to model oparty na centralizacji. Nie zakłada ujednolicania programu ani sposobu działania wszystkich placówek. Przeciwnie. Strategia zakłada świadome wzmacnianie odrębności każdej lokalizacji, ponieważ właśnie ich różnorodność tworzy największą wartość dla mieszkańców Warszawy. Dom Kultury ŚWIT będzie rozwijał kulturę, edukację, ekologię, kino i debatę publiczną. ARTHOUSE Kołowa będzie rozwijał kulturę sąsiedzką poprzez sport, rekreację, zdrowie oraz działania rewitalizacyjne. Dom Otwarty będzie pełnił funkcję miejskiego laboratorium dostępności oraz edukacji włączającej. Galeria Arteneum pozostanie miejscem dialogu poprzez sztukę współczesną oraz współpracy artystów z mieszkańcami. Nie będą to cztery odrębne instytucje. Będzie to jeden organizm funkcjonujący dzięki różnorodności swoich specjalizacji. To podejście pozostaje zgodne zarówno z ideą decentralizacji kultury rozwijaną przez m.st. Warszawę, jak i z założeniami programu „Kultura blisko domu”, którego istotą jest zapewnienie mieszkańcom wysokiej jakości działań kulturalnych jak najbliżej miejsca zamieszkania.

3. Miasto jako przestrzeń działania

Jednym z najważniejszych kierunków rozwoju będzie stopniowe przesuwanie ciężaru działalności z budynków instytucji do przestrzeni codziennego życia mieszkańców. Dom Kultury ŚWIT pozostanie gospodarzem swoich placówek. Jednocześnie coraz większa część programu będzie realizowana poza ich murami. Nie wynika to z chęci zwiększenia liczby wydarzeń plenerowych. Jest świadomą odpowiedzią na kierunki rozwoju współczesnych miast. Badania nad funkcjonowaniem przestrzeni publicznych jednoznacznie pokazują, że relacje społeczne najsilniej rozwijają się tam, gdzie mieszkańcy spotykają się spontanicznie i regularnie. Dlatego instytucja będzie obecna tam, gdzie mieszkańcy już funkcjonują. Na podwórkach, na osiedlach, w parkach, na boiskach, w bibliotekach, w szkołach, w lokalnych punktach usługowych, w przestrzeniach wspólnot mieszkaniowych, w miejscach aktywności seniorów, w nowych osiedlach rozwijających się na Targówku. Nie oznacza to rezygnacji z budowania silnych marek własnych placówek. Oznacza zmianę filozofii działania. To nie mieszkańcy mają stale przychodzić do instytucji. To instytucja będzie obecna bliżej mieszkańców. Tak rozumiemy ideę kultury blisko domu.

4. Od uczestnictwa do współodpowiedzialności

Jednym z najważniejszych kierunków rozwoju będzie zwiększanie wpływu mieszkańców na funkcjonowanie Domu Kultury ŚWIT. Strategia zakłada stopniowe odchodzenie od modelu, w którym instytucja samodzielnie projektuje program, a mieszkańcy są jego odbiorcami. Przyszłość instytucji kultury opiera się na

współtworzeniu. Dlatego rozwijane będą narzędzia umożliwiające mieszkańcom realny wpływ na kierunki działalności. Rozwinięty zostanie system minigrantów sąsiedzkich wspierających oddolne inicjatywy mieszkańców. Rozwijane będą rady programowe tworzone z przedstawicieli różnych środowisk lokalnych. W każdej placówce powstaną otwarte laboratoria pomysłów umożliwiające wspólne projektowanie nowych działań. Coraz większą rolę odgrywać będzie wolontariat kompetencyjny oraz program rozwoju lokalnych liderów. Partycypacja stanie się również elementem codziennej pracy instruktorów i animatorów. Ich zadaniem będzie nie tylko realizacja programu. Będą pełnić rolę facylitatorów procesów społecznych oraz osób wspierających rozwój aktywności mieszkańców. Miejsca Aktywności Lokalnej staną się przestrzenią rozwijania odpowiedzialności obywatelskiej, a nie jedynie realizacji wydarzeń. Tak rozumiana partycypacja pozostaje zgodna z założeniami Gminnego Programu Rewitalizacji, który wskazuje mieszkańców jako najważniejszych uczestników procesów zmiany.

5. Partnerstwa jako podstawowy model funkcjonowania

Dom Kultury ŚWIT będzie rozwijany jako instytucja partnerska. Oznacza to odejście od myślenia o kulturze jako odrębnym sektorze polityki miejskiej. Kultura będzie realizowana wspólnie z edukacją, sportem, zdrowiem, pomocą społeczną, ochroną środowiska oraz przedsiębiorczością. W praktyce oznacza to rozwój trwałych partnerstw z jednostkami miejskimi, organizacjami pozarządowymi, uczelniami wyższymi, instytucjami kultury, klubami sportowymi, przedsiębiorcami, wspólnotami mieszkaniowymi oraz grupami nieformalnymi. Partnerstwa nie będą tworzone wyłącznie na potrzeby pojedynczych projektów. Ich celem będzie budowanie trwałej sieci współpracy wspierającej rozwój całej dzielnicy. Szczególne znaczenie będą miały partnerstwa lokalne. To właśnie one pozwalają najlepiej odpowiadać na potrzeby mieszkańców oraz budować poczucie współodpowiedzialności za miejsce zamieszkania. W tym modelu Dom Kultury ŚWIT staje się nie tylko organizatorem wydarzeń. Staje się animatorem współpracy. Łączy ludzi, organizacje i instytucje wokół wspólnych celów rozwojowych.

6. Miernikiem sukcesu będzie trwałość zmiany

Realizacja strategii nie będzie oceniana wyłącznie poprzez liczbę wydarzeń, uczestników czy przychodów własnych. Są to ważne wskaźniki zarządcze, jednak nie opisują rzeczywistego wpływu instytucji na rozwój miasta. Najważniejszym kryterium oceny stanie się trwałość zmiany społecznej. Oceniane będzie między innymi, czy wzrosła aktywność mieszkańców, czy powstały nowe inicjatywy oddolne, czy zwiększyła się liczba partnerstw, czy mieszkańcy częściej współpracują ze sobą, czy rozwija się wolontariat, czy wzrasta liczba lokalnych liderów, czy zwiększa się uczestnictwo grup dotychczas mniej aktywnych, czy mieszkańcy deklarują większe poczucie wpływu na rozwój swojej okolicy. Takie podejście pozwala spojrzeć na działalność instytucji kultury nie przez pryzmat jednego wydarzenia, lecz przez pryzmat trwałej zmiany, którą pozostawia w lokalnej społeczności. To właśnie ten sposób myślenia będzie fundamentem wszystkich kolejnych rozdziałów strategii ŚWIT 2032. Proces rewitalizacji prowadzony na Targówku w ostatnich latach pokazał, że trwała zmiana społeczna wymaga obecności instytucji kultury. Dom Kultury ŚWIT będzie kontynuował rozwój działań rewitalizacyjnych zgodnie z założeniami Gminnego Programu Rewitalizacji. Ich celem będzie wzmacnianie lokalnej tożsamości, rozwój aktywności mieszkańców oraz budowanie odpowiedzialności za wspólną przestrzeń.

Rewitalizacja będzie obecna we wszystkich obszarach działalności instytucji (edukacji, w działaniach artystycznych, w projektach historycznych, w działaniach międzypokoleniowych, w rozwoju wolontariatu, w animacji sąsiedzkiej, w działaniach sportowych). Wspólnym mianownikiem wszystkich tych aktywności będzie odbudowa relacji pomiędzy mieszkańcami oraz tworzenie warunków do wspólnego działania. Największym sukcesem procesu rewitalizacji będzie moment, w którym mieszkańcy sami staną się liderami zmian zachodzących w swojej okolicy.

ROZDZIAŁ VI

Rozwój organizacji i infrastruktury

Nowoczesna instytucja publiczna potrzebuje nowoczesnych przestrzeni, nowoczesnych procesów i silnego zespołu. Strategia ŚWIT 2032 zakłada równoległy rozwój programu, infrastruktury, organizacji oraz kompetencji zespołu. Nawet najbardziej wartościowa oferta kulturalna nie będzie mogła w pełni rozwijać swojego potencjału bez nowoczesnej organizacji, dobrze zaprojektowanych przestrzeni oraz sprawnych procesów zarządzania. Dlatego kolejne siedem lat będzie okresem konsekwentnego wzmacniania potencjału całej instytucji. Będzie procesem budowania miejsca, w którym mieszkańcy otrzymują usługi publiczne najwyższej jakości, a pracownicy posiadają warunki do odpowiedzialnej, twórczej i satysfakcjonującej pracy. Silna instytucja zaczyna się przecież od silnego zespołu, a nowoczesna oferta zaczyna się od dobrze zaprojektowanych procesów. A dobre procesy wymagają przestrzeni, która wspiera współpracę, kreatywność i rozwój. Infrastrukturę traktuję jako narzędzie realizacji misji, tzn. rozwój infrastruktury nie będzie traktowany jako cel sam w sobie. Każda inwestycja będzie oceniana przede wszystkim przez pryzmat wartości, jaką wnosi do życia mieszkańców. Przestrzeń nie stanowi jedynie tła dla działalności kulturalnej, ona wpływa na sposób, w jaki mieszkańcy spotykają się, uczą, tworzą i budują relacje. Dlatego rozwój infrastruktury będzie podporządkowany jakości doświadczeń mieszkańców oraz długofalowej realizacji celów Strategii ŚWIT 2032.

W perspektywie kolejnych lat priorytetem będzie modernizacja siedziby głównej Domu Kultury ŚWIT. Szczególnego znaczenia wymaga przebudowa parkingu oraz uporządkowanie układu komunikacyjnego wokół budynku, poprawiające bezpieczeństwo, funkcjonalność oraz dostępność dla wszystkich użytkowników. Równolegle planowana jest kompleksowa modernizacja czterech pracowni znajdujących się na pierwszym piętrze budynku. Powstaną elastyczne przestrzenie umożliwiające prowadzenie nowoczesnych działań edukacyjnych, twórczych i projektowych. Szczególny potencjał posiada dawna pracownia fotograficzna. Docelowo stanie się interdyscyplinarnym laboratorium obrazu i nowych mediów, łączącym fotografię, film, podcasty, multimedia, sztuczną inteligencję oraz edukację cyfrową. Nie będzie to wyłącznie modernizacja pomieszczenia. Będzie to inwestycja w kompetencje przyszłości mieszkańców.

Jednym z najważniejszych przedsięwzięć rozwojowych Strategii ŚWIT 2032 będzie budowa kameralnej sceny widowiskowej dla około 80–100 osób, z przebudową bocznej klatki z możliwością utworzenia foyer na galerię. Rozwijający się program Domu Kultury ŚWIT coraz częściej wymaga przestrzeni o innej skali niż główna sala widowiskowa. Nowa scena stworzy warunki do organizacji debat, koncertów kameralnych, premier lokalnych spektakli, czytań performatywnych, spotkań autorskich, podcastów z udziałem publiczności, pokazów filmowych, warsztatów oraz rezydencji artystycznych. Pozwoli również rozwijać działania eksperymentalne i wspierać lokalnych twórców. Jej powstanie znacząco zwiększy potencjał programowy całej instytucji oraz umożliwi równoległą realizację różnorodnych działań.

Tworząc koncepcję na kolejny okres, nie mogę nie zaznaczyć, że jednym z najbardziej wartościowych doświadczeń ostatnich lat stał się rozwój Ogrodu Społecznego. Ta przestrzeń plenerowa, znajdująca się w parku przy Domu Kultury Świt, początkowo pełniła funkcję miejsca organizacji aktywności w ramach Miejsca Aktywności Lokalnej. Dzisiaj to już aktywny społeczny ruch mieszkańców współtworzących przestrzeń edukacji, współpracy i odpowiedzialności za środowisko. Powstanie szklarni otworzyło nowy etap rozwoju tego miejsca. Będzie to przestrzeń, w której edukacja klimatyczna zostanie połączona z budowaniem relacji społecznych. Rozwijane będą programy ogrodnictwa miejskiego, bank nasion, wymiana roślin, warsztaty kompostowania, działania na rzecz bioróżnorodności, edukacja żywieniowa oraz praktyczne działania związane z gospodarką obiegu zamkniętego. Ogród pozostanie miejscem spotkań mieszkańców wszystkich pokoleń oraz wzrośnie jako platforma wymiany doświadczeń pomiędzy instytucjami, organizacjami społecznymi i samorządami. Ambicją Domu Kultury ŚWIT jest, aby doświadczenia wypracowane w Ogrodzie Społecznym stały się jedną z warszawskich dobrych praktyk w zakresie edukacji ekologicznej, partycypacji

społecznej i budowania wspólnot lokalnych. Będę z zespołem wsłuchiwać się w potrzeby ogrodników, rozwijać także infrastrukturalne zaplecze ogrodu i jego wyposażenie. Dotyczy to zarówno rozbudowy małej architektury, jak i zwiększenia obszaru, jaki zajmuje ogród społeczny.

Największym jednak kapitałem Domu Kultury ŚWIT pozostanie zespół. Jesteśmy organizacją uczącą się. Dlatego rozwój kompetencji pracowników stanie się jednym z podstawowych kierunków realizacji Strategii ŚWIT 2032. Celem będzie budowanie organizacji uczącej się, w której rozwój zawodowy stanowi naturalny element codziennej pracy. Rozwijana będzie kultura organizacyjna oparta na odpowiedzialności, współpracy i wzajemnym zaufaniu. Szacunek w organizacji nie wynika ze stanowiska. Budowany jest poprzez jakość relacji, odpowiedzialność za podejmowane decyzje, otwartą komunikację oraz gotowość do współpracy. Rolą kadry kierowniczej będzie tworzenie warunków umożliwiających pracownikom samodzielne podejmowanie odpowiedzialności, rozwijanie inicjatyw oraz współtworzenie kierunków rozwoju instytucji.

Jedną instytucją to jeden zespół, bo rozwój czterech wyspecjalizowanych placówek wymaga równoczesnego wzmacniania poczucia wspólnej tożsamości organizacyjnej. Każdy pracownik, niezależnie od miejsca wykonywania obowiązków, współtworzy jedną instytucję. Dlatego rozwijane będą mechanizmy wzmacniające współpracę pomiędzy działami, placówkami oraz zespołami projektowymi. Powstanie kompleksowy program wdrażania nowych pracowników obejmujący poznanie wszystkich lokalizacji, misji, wartości, partnerstw oraz modelu funkcjonowania Domu Kultury ŚWIT. Nowi członkowie zespołu będą poznawali nie tylko zakres swoich obowiązków. Będą poznawali sens wspólnej pracy oraz rolę każdej placówki w realizacji strategii całej instytucji.

Realizacja Strategii ŚWIT 2032 wymaga również rozwoju zaplecza organizacyjnego. W kolejnych latach wdrażany będzie elektroniczny obieg dokumentów, cyfrowe repozytorium wiedzy, jednolite standardy zarządzania projektami oraz opis wszystkich kluczowych procesów funkcjonujących w instytucji. Każda komórka organizacyjna będzie posiadała lepiej określone procedury, zakres odpowiedzialności oraz standardy współpracy. Celem nie będzie zwiększanie formalizacji. Przeciwnie. Dobrze zaprojektowane procesy mają ograniczać biurokrację, usprawniać komunikację oraz pozostawiać więcej czasu na pracę z mieszkańcami. Integralnym elementem rozwoju organizacji stanie się Akademia ŚWIT, jako wieloletni program rozwoju kompetencji pracowników i instruktorów. Program obejmie między innymi szkolenia z zakresu pierwszej pomocy, dostępności, pracy z osobami z niepełnosprawnościami i neuroroznorodnymi, komunikacji, mediacji, zarządzania projektami, nowych technologii, sztucznej inteligencji, fundraisingu, współpracy międzysektorowej oraz budowania partnerstw lokalnych. Rozwijanie kompetencji nie będzie traktowane jako dodatkowe zadanie. Stanie się jednym z podstawowych narzędzi rozwoju instytucji.

Jakość usług publicznych pozostaje w bezpośrednim związku z dobrostanem ludzi, którzy je tworzą. Dlatego Strategia ŚWIT 2032 zakłada konsekwentne wzmacnianie kultury organizacyjnej opartej na bezpieczeństwie psychicznym, wzajemnym szacunku, poczuciu wpływu oraz odpowiedzialności. Każdy pracownik, pracowniczka niezależnie od zajmowanego stanowiska, powinien mieć świadomość znaczenia swojej pracy dla mieszkańców oraz wpływu na funkcjonowanie całej instytucji. Rozwijane będą mechanizmy dialogu pracowniczego, współdecydowania, wymiany doświadczeń oraz wspólnego wypracowywania rozwiązań organizacyjnych. Celem jest stworzenie środowiska pracy, które będzie sprzyjało zaangażowaniu, rozwojowi i satysfakcji zawodowej. Dom Kultury ŚWIT w mojej koncepcji chce być miejscem, z którego pracownicy są dumni. Nie dlatego, że pracują w instytucji kultury. Dlatego, że każdego dnia współtworzą miejsce mające realny wpływ na jakość życia mieszkańców Warszawy. Najważniejszą inwestycją Domu Kultury ŚWIT w latach 2027–2032 nie będą budynki. Będą nią ludzie, mieszkańcy, partnerzy i zespół, który każdego dnia współtworzy tę instytucję.

Największym kapitałem Domu Kultury ŚWIT nie jest jednak budżet, są nim ludzie. Dlatego rozwój organizacyjny instytucji będzie opierał się przede wszystkim na wzmacnianiu kompetencji pracowników. Zmieniająca się rola instytucji kultury wymaga nowych umiejętności. Animatorzy będą rozwijali kompetencje z zakresu facylitacji procesów społecznych. Instruktorzy będą zdobywali doświadczenie w pracy metodami partycypacyjnymi. Pracownicy administracyjni będą rozwijali kompetencje związane z zarządzaniem

projektami, partnerstwami oraz pozyskiwaniem funduszy. Kadra kierownicza będzie doskonaliła umiejętności przywództwa, zarządzania zmianą oraz tworzenia wartości publicznej. Instytucja stanie się organizacją uczącą się. Rozwijającą wiedzę nie tylko poprzez szkolenia. Również poprzez wymianę doświadczeń, wizyty studyjne, współpracę międzynarodową oraz realizację projektów badawczo-rozwojowych. Strategia ŚWIT 2032 zakłada rozwijanie kultury organizacyjnej opartej na odpowiedzialności, współpracy i zaufaniu. Zmieniająca się rola instytucji wymaga większej samodzielności zespołów, wzmacniania kompetencji liderów oraz tworzenia przestrzeni do eksperymentowania i wdrażania nowych rozwiązań. Pracownicy i pracownicy będą zachęceni do inicjowania własnych projektów, rozwijania partnerstw oraz proponowania innowacyjnych metod pracy z mieszkańcami. Zarządzanie nie będzie koncentrowało się na kontroli realizacji zadań. Jego celem będzie wspieranie rozwoju ludzi oraz budowanie organizacji zdolnej do ciągłego uczenia się. Tak rozumiane przywództwo odpowiada współczesnym standardom zarządzania publicznego oraz pozwala skutecznie realizować cele Strategii #Warszawa2030 związane z budowaniem nowoczesnych instytucji miejskich.

Nowoczesna instytucja kultury nie może ograniczać się do powielania sprawdzonych rozwiązań. Musi posiadać zdolność uczenia się, eksperymentowania oraz reagowania na zmieniające się potrzeby mieszkańców. Dlatego Dom Kultury ŚWIT będzie rozwijał kulturę organizacyjną sprzyjającą innowacjom. Każda placówka będzie miejscem testowania nowych formatów działań, nowych modeli współpracy, nowych metod edukacyjnych, nowych narzędzi wykorzystujących technologie cyfrowe i sztuczną inteligencję. Innowacje nie będą jednak celem samym w sobie. Ich wartość będzie oceniana wyłącznie przez pryzmat wpływu na jakość życia mieszkańców oraz skuteczność realizacji misji instytucji.

ROZDZIAŁ VII

Strategia 4M. Jedna instytucja. Cztery tożsamości. Jeden wspólny kierunek.

Jednym z najważniejszych założeń Strategii ŚWIT 2032 jest odejście od myślenia o instytucji jako organizacji składającej się z kilku podobnych placówek. Taki model prowadzi do ujednolicania programu, powielania działań oraz konkurowania o tych samych odbiorców. Dom Kultury ŚWIT wybiera inną drogę. Podstawą rozwoju będzie świadome wzmacnianie tożsamości każdej z czterech lokalizacji przy jednoczesnym rozwijaniu coraz silniejszych powiązań programowych, organizacyjnych i społecznych pomiędzy nimi. To właśnie różnorodność stanowi największą wartość całej instytucji. Każda placówka odpowiada na inne potrzeby mieszkańców. Każda rozwija własne kompetencje. Każda buduje własną społeczność. Razem tworzą miejski ekosystem kultury, edukacji, aktywności społecznej i rozwoju lokalnego.

Strategia zakłada, że do roku 2032 mieszkańcy będą postrzegali Dom Kultury ŚWIT nie jako zbiór odrębnych adresów, lecz jako spójną sieć miejsc, pomiędzy którymi naturalnie przepływają ludzie, idee, partnerstwa i projekty. To właśnie ten przepływ stanie się jednym z najważniejszych wskaźników rozwoju instytucji.

1. Dom Kultury ŚWIT jako serce kultury i edukacji społecznej

Dom Kultury ŚWIT pozostanie głównym centrum działalności kulturalnej instytucji. Jego rola będzie jednak stopniowo ewoluowała. Nie będzie już wyłącznie miejscem organizacji wydarzeń. Stanie się przestrzenią rozmowy o współczesnym mieście, edukacji obywatelskiej, rozwoju kompetencji przyszłości oraz budowania dialogu pomiędzy różnymi środowiskami. To tutaj rozwijane będą programy wspierające twórczość mieszkańców, edukację kulturalną dzieci i młodzieży, rozwój kompetencji cyfrowych, debatę publiczną oraz działania integrujące środowiska lokalne. Kino Świt będzie rozwijało swoją rolę jako miejsce dyskusji o współczesnych wyzwaniach społecznych i przestrzeni spotkań wokół filmu. Dom Kultury ŚWIT wzmocni swoją otwartość na nowe idee, eksperymentowanie oraz współpracę z uczelniami, ekspertami i organizacjami społecznymi. Szczególny nacisk zostanie położony na rozwój programów dotyczących edukacji obywatelskiej, zdrowia psychicznego, nowych technologii, sztucznej inteligencji, kompetencji przyszłości oraz

odpowiedzialności klimatycznej. Będzie to miejsce, w którym kultura pomaga mieszkańcom lepiej rozumieć świat i świadomie uczestniczyć w jego zmianach.

Dalej rozwijaną inicjatywą w Domu Kultury ŚWIT będzie nadal także wzmacnianie jego roli jako miejsca edukacji przez całe życie. Współczesna instytucja kultury nie jest już wyłącznie przestrzenią uczestnictwa w wydarzeniach. Staje się miejscem zdobywania kompetencji, budowania relacji i rozwijania pasji na każdym etapie życia. Dlatego w kolejnych latach konsekwentnie skupiać będziemy się na programie edukacji kulturalnej skierowanej do wszystkich grup wiekowych, od najmłodszych mieszkańców po seniorów, tworząc spójny system uczenia się, oparty na idei międzypokoleniowości i wzajemnego dzielenia się doświadczeniem. Szczególne znaczenie będzie miał dalszy rozwój Bródnowskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku, który przez lata stał się jednym z najważniejszych programów edukacyjnych Domu Kultury ŚWIT i miejscem budowania aktywności społecznej osób starszych. Strategia zakłada nie tylko poszerzanie oferty wykładów, warsztatów i zajęć ruchowych, ale również rozwój programu wolontariatu senioralnego, mentoringu międzypokoleniowego oraz aktywnego udziału słuchaczy w projektowaniu oferty instytucji. Seniorzy będą nie tylko odbiorcami działań, ale również ich współtwórcami, ekspertami i ambasadorami lokalnej wspólnoty. Równolegle rozwijany będzie Bródnowski Uniwersytet Dzieci, który stanie się przestrzenią odkrywania świata poprzez doświadczenie, eksperyment, sztukę, ruch i współpracę. Program będzie realizowany we współpracy z uczelniami wyższymi, instytucjami naukowymi, organizacjami społecznymi oraz praktykami reprezentującymi różne dziedziny wiedzy. Obok warsztatów artystycznych pojawią się zajęcia z nowych technologii, ekologii, przedsiębiorczości, nauki, architektury, zdrowia czy edukacji obywatelskiej, rozwijając ciekawość świata i kompetencje przyszłości.

Nowym kierunkiem rozwoju będzie stworzenie Akademii Pokoleń, programu łączącego dzieci, rodziców, dziadków i opiekunów we wspólnym uczestnictwie w kulturze i edukacji. Oferta będzie oparta na zajęciach równoległych, umożliwiających każdemu uczestnikowi rozwój zgodny z jego potrzebami, przy jednoczesnym budowaniu więzi rodzinnych i międzypokoleniowych. Powstaną między innymi:

- ◇ równoległe warsztaty artystyczne dla rodziców i dzieci,
- ◇ zajęcia ruchowe dla opiekunów prowadzone w czasie aktywności dzieci,
- ◇ rodzinne laboratoria naukowe,
- ◇ wspólne warsztaty kulinarne i ekologiczne,
- ◇ pracownie rękodzieła i majsterkowania,
- ◇ rodzinne projekty teatralne i muzyczne,
- ◇ międzypokoleniowe chóry i orkiestry,
- ◇ rodzinne kluby planszówkowe i czytelnicze,
- ◇ cykl „Dziadkowie uczą wnuki – wnuki uczą dziadków”, oparty na wymianie kompetencji i doświadczeń.

Oferta zostanie zaprojektowana tak, aby uczestnictwo w kulturze nie wymagało wyboru pomiędzy rozwojem własnym a opieką nad dzieckiem. Dom Kultury ŚWIT będzie miejscem, w którym całe rodziny mogą rozwijać swoje zainteresowania jednocześnie, pozostając razem i budując wspólne doświadczenia.

2. ARTHOUSE Kołowa jako Europejskie Laboratorium Sąsiedztwa, Sportu i Kultury

ARTHOUSE Kołowa będzie rozwijany jako najbardziej innowacyjna przestrzeń Domu Kultury ŚWIT oraz jedno z najbardziej oryginalnych miejsc łączących kulturę, sport i aktywność społeczną w Polsce.

Powstanie tego miejsca było efektem procesu rewitalizacji. Strategia na lata 2027–2032 zakłada jego dalszy rozwój jako modelowego przykładu rewitalizacji społecznej opartej na codziennym budowaniu relacji.

Punktem wyjścia dla działalności Kołowej pozostaje przekonanie, że sport jest jednym z najbardziej uniwersalnych języków współczesnych miast. Łączy ludzi niezależnie od wieku, sprawności, pochodzenia czy doświadczeń. Dlatego sport nie będzie traktowany jako odrębny obszar działalności. Będzie narzędziem budowania wspólnoty. Rozwijana będzie oferta Sąsiedzkiego Koła Sportowego obejmująca regularne aktywności ruchowe dla mieszkańców wszystkich grup wiekowych.

Nowa siłownia plenerowa oraz tor OCR staną się przestrzenią codziennej aktywności mieszkańców, treningów rodzinnych, zajęć dla seniorów, programów profilaktyki zdrowotnej oraz wydarzeń integrujących lokalną społeczność. Rozwijane będą spotkania z wybitnymi sportowcami, trenerami, psychologami sportu i ekspertami zdrowego stylu życia, pokazujące sport jako przestrzeń rozwoju człowieka, a nie wyłącznie rywalizacji. Istotnym elementem programu będzie dalszy rozwój FFK Furia Warszawa jako pierwszego w Polsce projektu łączącego rozwój kobiecego amputbolu z działalnością instytucji kultury. Furia stanie się nie tylko drużyną sportową. Będzie rozwija się jako platforma promocji równości, odwagi, różnorodności oraz aktywizacji kobiet z niepełnosprawnościami.

Jednocześnie ARTHOUSE Kołowa będzie rozwijał Miejsce Aktywności Lokalnej „KołoKultura” jako przestrzeń współdecydowania mieszkańców. To tutaj rozwijane będą kolejne edycje minigrantów sąsiedzkich, inicjatywy oddolne, lokalny wolontariat oraz Akademia Liderów Sąsiedzkich. Kołowa stanie się miejscem, w którym mieszkańcy nie tylko uczestniczą w wydarzeniach. Przede wszystkim uczą się współtworzyć wspólnotę.

Kolejnym kierunkiem rozwoju będą działania plenerowe. Kołowa Open Air stanie się rozpoznawalnym wakacyjnym cyklem koncertów, kina plenerowego, spektakli teatralnych, warsztatów rodzinnych i wydarzeń sąsiedzkich. Jazz na Trawie będzie rozwijany jako kameralny cykl koncertów budujących tożsamość miejsca. Rozwinięte zostaną Festiwal Ceramiki i Rzemiosła oraz program rezydencji artystycznych realizowanych wspólnie z Galerią Arteneum, których efektem będą działania angażujące mieszkańców w proces twórczy.

Jednym z najważniejszych kierunków rozwoju ARTHOUSE Kołowa będzie pogłębianie działań związanych z historią Targówka oraz budowaniem lokalnej tożsamości. Rozwinięte zostanie Społeczne Archiwum Targówka, które stanie się nie tylko miejscem gromadzenia materiałów historycznych, ale przede wszystkim platformą aktywnego uczestnictwa mieszkańców w odkrywaniu historii swojej dzielnicy. Powstanie Akademia Historii Lokalnej Targówka Mieszkaniowego, całoroczny program obejmujący spacer historyczny, wykłady, spotkania ze świadkami historii, warsztaty dokumentacyjne, mapowanie dawnych miejsc, digitalizację rodzinnych archiwów oraz tworzenie społecznej kroniki filmowej. Szczególny nacisk zostanie położony na włączanie dzieci i młodzieży w działania dokumentujące historię miejsca. Historia lokalna stanie się przestrzenią spotkania pokoleń oraz narzędziem budowania odpowiedzialności za dziedzictwo kulturowe dzielnicy. Program ten wpisuje się bezpośrednio w cele Gminnego Programu Rewitalizacji, który podkreśla znaczenie wzmacniania lokalnej tożsamości oraz ochrony dziedzictwa niematerialnego jako jednego z filarów trwałej rewitalizacji społecznej.

Kołowa stanie się również miejscem edukacji klimatycznej. Program EkoHouse będzie obejmował warsztaty gospodarki obiegu zamkniętego, ogrodnictwa miejskiego, wymiany roślin, zdrowego żywienia, spacerów przyrodniczych i działań na rzecz bioróżnorodności. Coroczny Dzień Roweru będzie promował zrównoważoną mobilność, bezpieczeństwo oraz aktywność mieszkańców.

W efekcie ARTHOUSE Kołowa stanie się miejscem codziennego życia lokalnej społeczności. Nie obiektem sportowym. Nie centrum kultury. Lecz laboratorium nowoczesnego sąsiedztwa. Przestrzenią, w której poprzez kulturę, sport, historię lokalną, ekologię i aktywność obywatelską mieszkańcy wspólnie budują silniejszą wspólnotę.

Naturalnym rozwinięciem działalności ARTHOUSE Kołowa będzie organizacja wydarzeń łączących aktywność fizyczną z kulturą także nad Zalewem Bardowskiego. Planowane są rodzinne rajdy rowerowe kończące się piknikami sąsiedzkimi, treningi nordic walking dla seniorów, biegi rodzinne, joga o wschodzie słońca, zajęcia ruchowe prowadzone przez instruktorów Kołowej oraz wydarzenia sportowo-artystyczne. Sport pozostanie językiem spotkania. Kultura będzie budowała kontekst i relacje. ARTHOUSE Kołowa będzie dążył do stworzenia wspólnie z lokalnymi klubami sportowymi cyklu wydarzeń pod nazwą „Aktywne Lato nad Bardowskim”, którego celem będzie pokazanie sportu jako przestrzeni budowania wspólnoty i współpracy międzypokoleniowej. Wspólnie z klubami piłkarskimi działającymi na Kołowej rozwijane będą rodzinne pikniki piłkarskie, turnieje plażowej piłki nożnej, sąsiedzkie mistrzostwa rodzin, treningi otwarte prowadzone przez trenerów i zawodników, turnieje pokoleń „Dzieci kontra Rodzic” jako święto sportu na plaży. W partnerstwie

z klubami akrobatycznymi oraz środowiskiem cyrkowym powstaną wydarzenia prezentujące współczesną akrobatykę jako połączenie sportu, sztuki i edukacji. Plaża stanie się miejscem pokazów akrobatycznych, warsztatów cyrkowych dla rodzin, nauki żonglerki, slackline, parkour, trickingu oraz zajęć rozwijających równowagę, koordynację i odwagę ruchową. Działania te będą prowadzone przez instruktorów oraz zawodników, pokazując dzieciom i młodzieży atrakcyjne formy aktywności fizycznej.

Istotnym elementem programu stanie się także rozwój wydarzeń łączących sport z kulturą. Przykładem będą wieczory „Sport i Inspiracje”, podczas których po zawodach sportowych odbywać się będą spotkania z olimpijczykami, reprezentantami Polski, trenerami, psychologami sportu oraz osobami, które poprzez sport zmieniły swoje życie. Rozmowy będą uzupełniane koncertami akustycznymi, pokazami filmów sportowych oraz debatami dotyczącymi zdrowia, motywacji i budowania odporności psychicznej.

W perspektywie kolejnych lat ARTHOUSE Kołowa będzie dążył do stworzenia rozpoznawalnego w Warszawie Festiwalu Aktywności nad Bardowskim, wydarzenia łączącego sport, kulturę, edukację, rekreację. Festiwal stanie się corocznym świętem lokalnej społeczności oraz przykładem nowoczesnego myślenia o instytucji kultury jako organizatorze aktywnego życia społecznego poza własnymi murami. Zaplanowane także na obszarze wokół Zalewu Bardowskiego działania wpisują się w ideę Strategii ŚWIT 2032, zgodnie z którą instytucja kultury nie kończy się na granicy swojej działki. Jej naturalnym obszarem działania jest cała lokalna przestrzeń życia mieszkańców: place, ulice, parki, boiska, plaże i tereny zielone. To właśnie tam rodzą się relacje, które budują wspólnotę.

Tak rozumiana działalność pozostaje bezpośrednią realizacją celów Strategii #Warszawa2030 dotyczących odpowiedzialnej wspólnoty, aktywnych mieszkańców oraz wysokiej jakości życia lokalnego, a także celów Gminnego Programu Rewitalizacji związanych z odbudową więzi społecznych, wzmacnianiem lokalnej tożsamości oraz rozwijaniem aktywności obywatelskiej.

Powstanie Akademia Wolontariusza ARTHOUSE Kołowa, program rozwijający kompetencje społeczne, organizacyjne i leaderskie mieszkańców. Wolontariusze będą współtworzyć wydarzenia, prowadzić działania sąsiedzkie, wspierać nowe inicjatywy oraz uczestniczyć w projektach międzypokoleniowych. Szczególnie miejsce zajmie wolontariat rodzinny oraz wolontariat młodzieżowy, rozwijający odpowiedzialność za lokalną wspólnotę już od najmłodszych lat.

ARTHOUSE Kołowa będzie rozwijany jako miejsce aktywne przez cały rok. Program nie będzie koncentrował się na pojedynczych wydarzeniach, lecz na tworzeniu regularnych formatów budujących rytm życia lokalnej społeczności. Także poza terenem kompleksu. Oferta plenerowa będzie rozwijana zgodnie z ideą „kultury blisko domu”, wpisując się w kierunki polityki kulturalnej m.st. Warszawy zakładającej zwiększanie dostępności kultury w przestrzeniach codziennego życia mieszkańców.

We współpracy z Galerią Arteneum rozwijany będzie program rezydencji artystycznych. Ich celem będzie odejście od tradycyjnego modelu prezentacji gotowych dzieł na rzecz wspólnego procesu twórczego prowadzonego z mieszkańcami. Artyści będą pracować w przestrzeni Kołowej przez kilka tygodni lub miesięcy, prowadząc warsztaty, konsultacje, działania w przestrzeni publicznej oraz projekty angażujące różne grupy mieszkańców. Efektem rezydencji nie będzie wyłącznie wystawa czy instalacja artystyczna. Najważniejszym rezultatem stanie się proces budowania relacji pomiędzy artystami a społecznością lokalną oraz wspólne tworzenie nowych opowieści o miejscu. Tak rozumiana sztuka staje się narzędziem integracji społecznej i wzmacniania lokalnej tożsamości.

Zmiany klimatyczne oraz rozwój polityk miejskich związanych z adaptacją do zmian klimatu wymagają nowego spojrzenia na rolę instytucji kultury. ARTHOUSE Kołowa będzie rozwijał działania łączące edukację ekologiczną z aktywnością społeczną. Program EkoHouse obejmie warsztaty gospodarki obiegu zamkniętego, zero waste i less waste, kompostowania, ogrodnictwa miejskiego, wymiany roślin, tworzenia ogrodów społecznych oraz zdrowego żywienia. Organizowane będą spacerzy przyrodnicze, obserwacje ptaków, warsztaty zielarskie oraz działania promujące bioróżnorodność na terenach miejskich. Istotnym elementem programu stanie się rozwój

postaw odpowiedzialności za najbliższe otoczenie. Ekologia nie będzie przedstawiana wyłącznie jako zbiór praktyk środowiskowych. Będzie rozumiana jako troska o miejsce, w którym żyjemy, oraz o ludzi, z którymi to miejsce współdzielimy. Takie podejście pozostaje spójne z miejskimi strategiami klimatycznymi, wskazującymi na konieczność łączenia jakości przestrzeni, odpowiedzialności środowiskowej i budowania wspólnot lokalnych.

W roku 2032 ARTHOUSE Kołowa będzie rozpoznawalny jako miejsce, które skutecznie połączyło kulturę, sport, edukację, rewitalizację i aktywność obywatelską w jeden spójny model rozwoju lokalnego. Nie będzie oceniany wyłącznie przez liczbę organizowanych wydarzeń. O jego sukcesie świadczyć będzie liczba mieszkańców współtworzących program, liczba aktywnych wolontariuszy, rozwój lokalnych partnerstw, wzrost inicjatyw oddolnych oraz poczucie, że Kołowa jest wspólną przestrzenią mieszkańców Targówka Mieszkaniowego. Tak rozumiemy nowoczesne centrum kultury lokalnej. Nie jako miejsce organizowania wydarzeń. Jako miejsce budowania wspólnoty.

3. Dom Otwarty jako Warszawskie Centrum Dostępności i Projektowania Uniwersalnego Dom Otwarty jest najbardziej wyrazistym przykładem tego, że dostępność nie jest standardem technicznym, lecz sposobem myślenia o człowieku. W ostatnich latach placówka stała się jednym z najbardziej rozpoznawalnych miejsc nie tylko w Warszawie, lecz w Polsce, zajmujących się dostępnością kultury, czego potwierdzeniem są zarówno realizowane projekty, jak i ogólnopolskie wyróżnienia i nagrody oraz partnerstwa z organizacjami społecznymi i instytucjami publicznymi.

Strategia ŚWIT 2032 zakłada dalszy rozwój Domu Otwartego jako miejsca o znaczeniu wykraczającym poza działalność jednej instytucji. Ambicją jest stworzenie warszawskiego centrum kompetencji w zakresie dostępności kultury, edukacji włączającej oraz projektowania usług publicznych z perspektywy użytkownika. Nie będzie to wyłącznie miejsce realizacji zajęć i warsztatów. Będzie to miejsce uczenia się nowoczesnego miasta.

Strategia #Warszawa2030 wskazuje, że rozwój miasta powinien opierać się na tworzeniu przestrzeni dostępnych, przyjaznych i odpowiadających na potrzeby wszystkich mieszkańców. Podobne podejście prezentują standardy Nowego Europejskiego Bauhausu oraz Konwencja ONZ o prawach osób z niepełnosprawnościami. Dom Otwarty przyjmuje tę perspektywę jako fundament swojej działalności. Dostępność nie będzie rozumiana jedynie jako likwidowanie barier architektonicznych. Jej celem będzie tworzenie usług publicznych, wydarzeń i przestrzeni, z których mogą korzystać wszyscy mieszkańcy, niezależnie od wieku, sprawności, doświadczeń czy sytuacji życiowej. Projektowanie uniwersalne stanie się podstawową metodą pracy całej instytucji. Dom Otwarty będzie miejscem, w którym rozwiązania są testowane, rozwijane i następnie wdrażane w pozostałych placówkach Domu Kultury ŚWIT oraz udostępniane innym instytucjom kultury w Warszawie.

Jednym z najważniejszych kierunków rozwoju będzie utworzenie stałego programu badawczo-wdrożeniowego poświęconego dostępności kultury. Dom Otwarty stanie się miejscem spotkania praktyków, organizacji pozarządowych, środowisk akademickich oraz samorządów zainteresowanych rozwijaniem nowoczesnych standardów dostępności. Realizowane będą pilotażowe programy, konsultacje, szkolenia oraz projekty badawcze dotyczące uczestnictwa w kulturze osób z różnymi potrzebami. Placówka będzie rozwijała ofertę skierowaną do osób z niepełnosprawnościami, osób starszych, rodzin z małymi dziećmi, osób neuroróżnorodnych, osób z doświadczeniem kryzysów psychicznych oraz wszystkich mieszkańców, którzy z różnych powodów napotykają bariery w korzystaniu z oferty instytucji publicznych. Dostępność stanie się wspólnym językiem projektowania usług publicznych. Nie specjalistycznym obszarem działalności.

Dom Otwarty będzie rozwijał program edukacyjny skierowany do instytucji kultury, szkół, organizacji społecznych oraz administracji publicznej. Wraz z zespołem będzie chciała nadal wzmacniać Warszawską Akademię Dostępności oraz programy szkoleniowe obejmujące zagadnienia projektowania uniwersalnego, komunikacji dostępnej, prostego języka, dostępności cyfrowej oraz tworzenia wydarzeń włączających. Szczególny nacisk zostanie położony na rozwój kompetencji pracowników sektora kultury. Placówka będzie

miejszem wymiany doświadczeń oraz upowszechniania dobrych praktyk wypracowanych zarówno przez Dom Kultury ŚWIT, jak i partnerów z Polski oraz Europy. Rozwijana będzie współpraca z uczelniami wyższymi prowadzącymi kierunki związane z architekturą, pedagogiką specjalną, psychologią, projektowaniem usług oraz zarządzaniem kulturą. Dom Otwarty stanie się miejscem praktyk, badań oraz wspólnych projektów wdrożeniowych.

Jednym z nowych kierunków rozwoju będzie wzmacnianie działań dotyczących dobrostanu psychicznego mieszkańców. Rosnąca liczba osób doświadczających samotności, wypalenia zawodowego, depresji czy kryzysów psychicznych wymaga tworzenia bezpiecznych przestrzeni spotkania i wsparcia. Dom Otwarty będzie rozwijał programy wykorzystujące kulturę jako narzędzie budowania dobrostanu. Powstaną cykle warsztatów, grup wsparcia, spotkań, działań artystycznych i edukacyjnych realizowanych we współpracy z psychologami, terapeutami, organizacjami społecznymi oraz instytucjami ochrony zdrowia. Szczególne miejsce zajmą działania skierowane do młodzieży, rodziców, opiekunów osób zależnych oraz seniorów. Rolą kultury będzie tworzenie przestrzeni budowania relacji, przeciwdziałania samotności oraz wzmacniania odporności psychicznej mieszkańców. Takie podejście pozostaje zgodne z miejskimi kierunkami działań na rzecz zdrowia psychicznego oraz polityką społeczną m.st. Warszawy.

Do roku 2032 doświadczenia Domu Otwartego będą stopniowo wdrażane we wszystkich placówkach Domu Kultury ŚWIT. Każdy nowy projekt, wydarzenie, usługa oraz inwestycja będą projektowane zgodnie z zasadami dostępności. Jednocześnie placówka będzie wspierała inne instytucje kultury, organizacje pozarządowe oraz partnerów lokalnych we wdrażaniu podobnych rozwiązań. Dzięki temu Dom Otwarty stanie się nie tylko miejscem realizacji własnego programu. Będzie ośrodkiem kompetencji wspierającym rozwój dostępnego miasta.

W roku 2032 Dom Otwarty będzie rozpoznawalny jako jedno z najważniejszych centrów dostępnej kultury w Polsce oraz przykład skutecznego wdrażania projektowania uniwersalnego w działalności instytucji publicznych. Jego sukces nie będzie mierzony wyłącznie liczbą uczestników wydarzeń. O jego znaczeniu świadczyć będzie liczba instytucji korzystających z wypracowanych rozwiązań, liczba przeszkolonych specjalistów, rozwijane partnerstwa oraz realny wpływ na poprawę jakości uczestnictwa mieszkańców w życiu społecznym i kulturalnym Warszawy. Dom Otwarty pozostanie miejscem, które pokazuje, że dostępność nie jest dodatkiem do kultury. Jest jednym z podstawowych warunków nowoczesnego i odpowiedzialnego miasta.

4. Galeria Arteneum, Miejsce sztuki, która buduje wspólnotę

Galeria Arteneum od wielu lat zajmuje wyjątkowe miejsce na mapie warszawskich instytucji kultury. Jej siłą jest konsekwentnie budowana jakość programu artystycznego, otwartość na współczesną sztukę oraz umiejętność prowadzenia dialogu pomiędzy twórcami a odbiorcami. Strategia ŚWIT 2032 zakłada zachowanie tej tożsamości, jednocześnie rozszerzając społeczną rolę galerii. Nie oznacza to odejścia od wysokiego poziomu artystycznego. Przeciwnie. Zakłada rozwijanie modelu, w którym sztuka współczesna staje się narzędziem rozumienia świata, prowadzenia dialogu oraz budowania wspólnot lokalnych. Galeria Arteneum pozostanie miejscem prezentacji ambitnej sztuki. Jednocześnie wzmocni się jako przestrzeń współtworzenia kultury przez mieszkańców.

Sztuka to język współczesnego miasta. Współczesne miasta potrzebują miejsc, które pomagają mieszkańcom interpretować dynamicznie zmieniającą się rzeczywistość, zmiany technologiczne, kryzys klimatyczny, migracje, przemiany społeczne. Sztuka posiada wyjątkową zdolność opowiadania o tych procesach. Dlatego Galeria Arteneum będzie rozwijała program wystaw odnoszących się do najważniejszych wyzwań współczesności. Ekspozycjom towarzyszyć będą debaty, wykłady, warsztaty oraz działania edukacyjne prowadzone we współpracy z uczelniami, ekspertami oraz organizacjami społecznymi. Galeria stanie się miejscem refleksji nad współczesnym miastem. Nie tylko miejscem prezentacji dzieł sztuki.

Jednym z najważniejszych kierunków rozwoju będzie rozwijanie metod partycypacyjnych w działalności galerii. Coraz większa część projektów będzie powstawała przy aktywnym udziale mieszkańców. Nie jako element edukacyjny towarzyszący wystawie. Ale jako integralna część procesu twórczego. Rozwijane będą projekty

community art, działania site-specific, wystawy współtworzone z mieszkańcami oraz przedsięwzięcia angażujące lokalne społeczności już na etapie projektowania koncepcji artystycznej.

Szczególne miejsce zajmą projekty międzypokoleniowe oraz działania realizowane wspólnie z młodzieżą, seniorami i osobami z doświadczeniem wykluczenia. Tak rozumiana sztuka staje się narzędziem budowania relacji społecznych. Pozwala mieszkańcom nie tylko oglądać dzieła. Pozwala im współtworzyć opowieść o miejscu, w którym żyją. Rezydencje artystyczne jako narzędzie rozwoju lokalnego. Jednym z flagowych programów Galerii Arteneum stanie się program rezydencji artystycznych. Zapraszani twórcy będą pracowali nie tylko z przestrzenią galerii, lecz przede wszystkim z mieszkańcami Targówka. Każda rezydencja będzie opierała się na dialogu z lokalną społecznością. Efektem nie będzie wyłącznie wystawa. Rezultatem stanie się proces wspólnego odkrywania historii miejsca, jego tożsamości oraz potencjału. Szczególne znaczenie będą miały rezydencje realizowane wspólnie z ARTHOUSE Kołowa. Powstaną projekty łączące sztukę z aktywnością sportową, historią lokalną, rewitalizacją, edukacją ekologiczną oraz działaniami społecznymi. Artyści będą obecni nie tylko w galerii. Będą pracować w przestrzeni publicznej, na osiedlach, podczas wydarzeń sąsiedzkich oraz projektów realizowanych przez Miejsce Aktywności Lokalnej.

Galeria Arteneum będzie rozwijała nowoczesny model edukacji artystycznej. Jej celem nie będzie wyłącznie przekazywanie wiedzy o historii sztuki. Najważniejsze stanie się rozwijanie kompetencji przyszłość, kreatywności, myślenia krytycznego, umiejętności interpretowania zjawisk społecznych, dialogu, otwartości na różnorodność, empatii. Oferta edukacyjna będzie kierowana do wszystkich grup wiekowych. Powstaną programy dla dzieci, młodzieży, dorosłych, seniorów oraz rodzin. Szczególna uwaga zostanie poświęcona współpracy ze szkołami i nauczycielami. Galeria stanie się partnerem procesu edukacyjnego, wspierając rozwój kompetencji, których nie sposób wykształcić wyłącznie w systemie szkolnym. Tak rozumiana edukacja wpisuje się zarówno w kierunki polityki kulturalnej m.st. Warszawy, jak i w cele Strategii #Warszawa2030 dotyczące rozwijania twórczego potencjału mieszkańców. Jednym z najważniejszych wyzwań będzie zwiększanie dostępności sztuki współczesnej. Nie poprzez upraszczanie programu. Poprzez tworzenie nowych sposobów komunikacji. Rozwijane będą oprowadzania kuratorskie, spotkania z artystami, podcasty, materiały edukacyjne, działania w przestrzeni cyfrowej oraz projekty realizowane poza siedzibą galerii. Sztuka będzie obecna w przestrzeni publicznej Targówka, na ulicach, na osiedlach, w parkach, w ARTHOUSE Kołowa, w Domu Otwartym, w szkołach. Galeria będzie współpracowała z pozostałymi placówkami Domu Kultury ŚWIT, tworząc interdyscyplinarne projekty łączące sztukę z muzyką, filmem, sportem, historią lokalną i edukacją. Dzięki temu mieszkańcy będą mogli doświadczać sztuki w sposób naturalny, jako element codziennego życia lokalnej społeczności. Do roku 2032 Galeria Arteneum stanie ważnym i zauważalnym przykładem społecznie zaangażowanej galerii sztuki w Polsce. Jej rozpoznawalność będzie wynikała nie tylko z jakości programu artystycznego, ale również z umiejętności budowania trwałych relacji pomiędzy artystami, mieszkańcami i partnerami lokalnymi. Będzie miejscem, w którym sztuka pomaga zrozumieć współczesny świat, wzmacnia lokalną tożsamość oraz inspiruje mieszkańców do wspólnego działania. W ten sposób Galeria Arteneum stanie się integralnym elementem miejskiej sieci kultury tworzonej przez Dom Kultury ŚWIT. Nie jako odrębna instytucja. Jako przestrzeń, w której twórczość staje się jednym z fundamentów rozwoju wspólnoty lokalnej.

Strategia ŚWIT 2032 zakłada stopniowe budowanie trwałych partnerstw Galerii Arteneum z najważniejszymi instytucjami sztuki współczesnej w Warszawie i w Polsce. Celem nie będzie kopiowanie ich programu ani konkurowanie z największymi ośrodkami wystawienniczymi. Ambicją Galerii Arteneum jest rozwijanie własnej tożsamości poprzez współpracę, wymianę doświadczeń oraz wspólne tworzenie nowych formatów edukacyjnych i społecznych. Jednym z pierwszych strategicznych kierunków będzie nawiązanie współpracy z Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie. Galeria Arteneum chciałaby rozwijać tę relację stopniowo, rozpoczynając od mniejszych przedsięwzięć, wspólnych wydarzeń edukacyjnych, spotkań kuratorskich, konsultacji programowych oraz projektów towarzyszących wystawom. W tej współpracy Muzeum Sztuki Nowoczesnej postrzegane jest jako partner, mentor i starszy brat, instytucja posiadająca ogromne doświadczenie w budowaniu nowoczesnego języka opowiadania o sztuce współczesnej oraz prowadzeniu dialogu z publicznością. Długofalowym celem nie jest przenoszenie programu Muzeum Sztuki Nowoczesnej do Galerii Arteneum. Celem jest uczenie się od najlepszych, rozwijanie kompetencji zespołu, podnoszenie jakości

programu oraz wspólne wypracowywanie modeli współpracy pomiędzy dużą instytucją miejską a lokalną galerią społeczną. W kolejnych latach partnerstwo mogłoby obejmować między innymi wspólne rezydencje artystyczne, wizyty studyjne, programy edukacyjne dla dzieci i młodzieży, seminaria dla animatorów kultury, projekty badawcze dotyczące sztuki zaangażowanej społecznie oraz działania realizowane w przestrzeni publicznej Targówka. Tak rozumiana współpraca będzie wzmacniała prestiż Galerii Arteneum, jednocześnie zachowując jej najważniejszą wartość, bliskość mieszkańców oraz zdolność budowania trwałych relacji pomiędzy sztuką a lokalną społecznością. W perspektywie kolejnych lat Arteneum będzie tworzyć sieć partnerów, obejmującą najważniejsze warszawskie i ogólnopolskie instytucje sztuki współczesnej, uczelnie artystyczne oraz organizacje pozarządowe. Dzięki temu stanie się miejscem, w którym wysoka jakość programu artystycznego spotyka się z lokalnością, edukacją i odpowiedzialnością społeczną.

ROZDZIAŁ VIII

Sieć partnerstw. Od współpracy projektowej do trwałego ekosystemu rozwoju lokalnego.

Jednym z najważniejszych wyzwań stojących przed współczesnymi instytucjami kultury jest odejście od modelu funkcjonowania opartego na pojedynczych projektach realizowanych przez pojedyncze organizacje. Problemy społeczne, z którymi mierzą się miasta XXI wieku, samotność, kryzysy zdrowia psychicznego, zmiany demograficzne, migracje, wyzwania klimatyczne czy rozwój nowych technologii przekraczają możliwości jednej instytucji. Nie istnieją już rozwiązania sektorowe. Istnieją rozwiązania partnerskie.

Strategia #Warszawa2030 wielokrotnie podkreśla znaczenie współpracy pomiędzy samorządem, mieszkańcami, organizacjami społecznymi, biznesem oraz środowiskiem naukowym. Podobnie Gminny Program Rewitalizacji wskazuje budowanie lokalnych partnerstw jako jeden z podstawowych warunków trwałości procesów rewitalizacyjnych. Dom Kultury ŚWIT przyjmuje tę perspektywę jako podstawowy model funkcjonowania od ostatnich kilku lat. Partnerstwo nie jest dla nas metodą pozyskiwania dodatkowych zasobów. Jest sposobem budowania miasta. Partnerstwo rozpoczyna się od sąsiedztwa. Najważniejsze partnerstwa nie powstają na poziomie ogólnopolskim, powstają na poziomie ulicy, osiedla, szkoły, boiska, klubu seniora, wspólnoty mieszkaniowej.

Dlatego najbliższe lata będą okresem świadomego rozwijania partnerstw lokalnych. Chcę, aby Dom Kultury ŚWIT był naturalnym miejscem spotkania wszystkich środowisk działających na Targówku, instytucji publicznych, organizacji pozarządowych, lokalnych przedsiębiorców, rzemieślników, artystów, społeczników, animatorów, klubów sportowych, rad rodziców, seniorów, młodzieżowych rad i tych nieformalnych grup mieszkańców. Każda z tych grup posiada wiedzę, doświadczenie oraz potencjał, którego żadna instytucja nie jest w stanie zastąpić. Rolą Domu Kultury ŚWIT będzie tworzenie warunków do współpracy pomiędzy nimi.

W tradycyjnym modelu partnerstwo często oznaczało współorganizację wydarzenia. Strategia ŚWIT 2032 proponuje znacznie szersze rozumienie tego pojęcia. Partnerstwo oznacza wspólne definiowanie problemów, wspólne planowanie działań, ponoszenie odpowiedzialności, wspólne uczenie się i wspólne mierzenie efektów. Dom Kultury ŚWIT będzie pełnił rolę instytucji integrującej różne środowiska wokół wspólnych celów rozwojowych. Nie będzie liderem wszystkich projektów. W wielu przypadkach stanie się partnerem wspierającym działania inicjowane przez mieszkańców lub inne organizacje. Tak rozumiemy nowoczesną rolę instytucji publicznej. Nie jako właściciela procesów, a jako ich gospodarza.

Jednym z najważniejszych kierunków współpracy będzie rozwój trwałych partnerstw z placówkami oświatowymi. Szkoły i przedszkola nie będą jedynie odbiorcami oferty edukacyjnej. Staną się współtwórcami programu. Rozwijane będą całoroczne projekty edukacyjne łączące kulturę, historię lokalną, sport, ekologię

oraz edukację obywatelską. Szczególną uwagę poświęcimy rozwijaniu kompetencji przyszłości. Świt stanie się naturalnym uzupełnieniem edukacji formalnej poprzez tworzenie doświadczeń, których szkoła nie jest w stanie realizować samodzielnie.

Jednym z najbardziej charakterystycznych elementów strategii będzie także dalszy rozwój współpracy pomiędzy kulturą i sportem. ARTHOUSE Kołowa pokazał, że sport może być skutecznym narzędziem budowania wspólnot lokalnych. Strategia zakłada dalsze rozwijanie tego kierunku. Partnerstwa z klubami sportowymi nie będą ograniczały się do korzystania z infrastruktury. Ich celem będzie wspólne rozwijanie programów społecznych, edukacyjnych oraz międzypokoleniowych. Sport w naszych kompetencjach już stał się przestrzenią budowania odpowiedzialności, współpracy i lokalnej tożsamości. Szczególną rolę odegra dalszy rozwój FFK Furia Warszawa jako projektu łączącego sport kobiet, działania na rzecz równości, dostępności oraz aktywizacji społecznej. Model współpracy wypracowany wokół Furii będzie wykorzystywany jako przykład tworzenia partnerstw pomiędzy samorządem, klubami sportowymi, organizacjami społecznymi, biznesem oraz środowiskiem sportowym.

Strategia zakłada dalsze wzmacnianie współpracy z organizacjami pozarządowymi. Nie poprzez zwiększanie liczby zleczanych zadań, lecz poprzez wspólne planowanie rozwoju lokalnego. Organizacje społeczne będą znacznie uczestniczyć w projektowaniu nowych programów, rozwijaniu inicjatyw rewitalizacyjnych, działaniach edukacyjnych, projektach dostępnościowych oraz przedsięwzięciach międzynarodowych. Dom Kultury ŚWIT będzie nadal aktywnie wspierał rozwój potencjału organizacji lokalnych poprzez udostępnianie przestrzeni, wiedzy, zaplecza organizacyjnego oraz wspólne pozyskiwanie środków zewnętrznych.

Ważne w rozwoju będą także relacje z przedsiębiorcami, które chciałabym rozwijać w oparciu o idee odpowiedzialności. Nie chcemy tego oceniać wyłącznie jako potencjalnych sponsoring projektów i wydarzeń. Naszym celem jest budowanie lokalnych partnerstw społecznych. Przedsiębiorcy będą zapraszani do współtworzenia programów rozwoju dzielnicy. Do udziału w projektach edukacyjnych, do wspierania wolontariatu pracowniczego, do tworzenia programów stypendialnych, do wspólnego rozwijania działań ekologicznych, do współorganizowania wydarzeń sąsiedzkich. Zarówno ten większy, ze zbudowaną marką, jak i lokalny biznes staną się jednym z ważnych uczestników życia społecznego Targówka. Tak rozumiemy społeczną odpowiedzialność przedsiębiorców.

Strategia zakłada rozwój współpracy międzynarodowej jako narzędzia uczenia się oraz wymiany doświadczeń. Dom Kultury ŚWIT będzie aktywnie uczestniczył w europejskich sieciach współpracy dotyczących kultury, rewitalizacji, dostępności, edukacji oraz partycypacji społecznej. Rozwijane będą partnerstwa z instytucjami kultury, samorządami oraz organizacjami społecznymi z innych krajów. Nie po to, aby realizować pojedyncze projekty. Po to, aby wspólnie rozwijać nowoczesne modele funkcjonowania instytucji kultury. Szczególną uwagę poświęcimy programom finansowanym przez Unię Europejską, umożliwiającym wymianę doświadczeń, mobilność artystów oraz rozwój innowacji społecznych.

Partnerstwo nie będzie jednym z elementów działalności Domu Kultury ŚWIT. Będzie kulturą organizacyjną całej instytucji. Każdy pracownik będzie odpowiedzialny za rozwijanie współpracy. Każda placówka będzie budowała własną sieć partnerów. Każdy projekt będzie projektowany wspólnie z innymi. Każde nowe przedsięwzięcie będzie rozpoczynało się od pytania: Kogo jeszcze warto zaprosić do współtworzenia tego działania? W ten sposób Dom Kultury ŚWIT stanie się instytucją otwartą. Nie dlatego, że posiada otwarte drzwi. Dlatego, że potrafi budować trwałe relacje z ludźmi i organizacjami współtworzącymi Warszawę każdego dnia.

ROZDZIAŁ IX

Finansowanie. Stabilizacja budżetowa to warunek trwałego rozwoju społecznego.

Jednym z największych wyzwań współczesnych instytucji kultury jest budowanie stabilności finansowej przy jednoczesnym zachowaniu wysokiej jakości działań społecznych. W ostatnich latach sektor kultury coraz częściej funkcjonuje w warunkach dynamicznych zmian gospodarczych, rosnących kosztów funkcjonowania oraz zmieniających się oczekiwań mieszkańców. Rozwój Domu Kultury ŚWIT w latach 2027–2032 będzie

opierał się na stabilnym modelu finansowania, którego celem nie jest maksymalizacja przychodów, lecz zapewnienie trwałości działań społecznych oraz możliwości długofalowego rozwoju mieszkańców i lokalnych wspólnot. Strategia ŚWIT 2032 zakłada odejście od myślenia o finansowaniu jako procesie zapewniającym środki na realizację wydarzeń. Finanse mają służyć budowaniu trwałej wartości publicznej. Każda złotówka pozyskana przez instytucję powinna zwiększać potencjał mieszkańców, rozwijać partnerstwa oraz wzmacniać jakość życia lokalnej społeczności. Dlatego rozwój finansowy Domu Kultury ŚWIT będzie opierał się na dywersyfikacji źródeł finansowania, profesjonalizacji fundraisingu oraz budowaniu długofalowych relacji z partnerami publicznymi i prywatnymi.

Podstawą stabilności instytucji pozostanie finansowanie zapewniane przez organizatora. To ono gwarantuje możliwość prowadzenia działań statutowych oraz realizacji długofalowej polityki kulturalnej miasta.

Jednocześnie Strategia ŚWIT 2032 zakłada systematyczne zwiększanie udziału środków pozyskiwanych zewnętrznie. Nie jako celu samego w sobie. Jako narzędzia umożliwiającego rozwijanie nowych programów oraz zwiększanie skali oddziaływania instytucji. Pozyskiwanie środków zewnętrznych będzie planowane w sposób strategiczny. Nie będziemy aplikować o każdy dostępny konkurs. Priorytet otrzymają programy zgodne z długoterminowymi celami rozwoju Domu Kultury ŚWIT oraz politykami m.st. Warszawy. Pozwoli to uniknąć rozproszenia działań oraz zachować spójność programu instytucji.

Jednym z najważniejszych kierunków rozwoju będzie profesjonalizacja działań fundraisingowych. Dom Kultury ŚWIT posiada bogate doświadczenie w pozyskiwaniu środków krajowych i europejskich. Najbliższe lata będą okresem dalszego rozwijania tych kompetencji. Szczególne znaczenie będą miały programy europejskie wspierające współpracę międzynarodową, rozwój kompetencji, dostępność, rewitalizację oraz działania klimatyczne. Dom Kultury ŚWIT będzie konsekwentnie rozwijał kompetencje zespołu w zakresie przygotowywania projektów, zarządzania partnerstwami oraz rozliczania funduszy zewnętrznych.

Instytucja kultury XXI wieku nie może funkcjonować wyłącznie jako beneficjent środków publicznych ani jako organizacja poszukująca pojedynczych grantów. Powinna być aktywnym partnerem samorządu, administracji rządowej, Unii Europejskiej, organizacji społecznych i sektora prywatnego, potrafiącym budować długofalowe partnerstwa wokół wspólnej wartości publicznej. Dlatego strategia finansowania Domu Kultury ŚWIT już od kilku lat opiera się na zasadzie dywersyfikacji źródeł finansowania oraz budowania trwałych relacji z partnerami, a nie na okazjonalnym pozyskiwaniu środków. Każdy pozyskany fundusz wzmacnia realizację naszej misji i nigdy nie powinien wyznaczać jej kierunku.

Podstawą funkcjonowania Domu Kultury ŚWIT pozostanie finansowanie zapewniane przez Miasto Stołeczne Warszawa. To ono gwarantuje możliwość prowadzenia działalności statutowej, rozwijania oferty dostępnej dla wszystkich mieszkańców oraz realizacji długofalowych procesów społecznych. Strategia zakłada pełne wykorzystanie potencjału tej stabilności. Środki samorządowe będą traktowane jako inwestycja miasta w rozwój kapitału społecznego mieszkańców. Ich efektem nie będzie wyłącznie organizacja wydarzeń. Ich rezultatem będzie budowanie wspólnot lokalnych, rozwój aktywności obywatelskiej oraz wzmacnianie jakości życia na poziomie dzielnicy.

Najbliższa perspektywa finansowa Unii Europejskiej otwiera nowe możliwości dla instytucji kultury. Dom Kultury ŚWIT jest już beneficjentem unijnym i będzie nadal aktywnie rozwijał projekty finansowane ze środków europejskich, koncentrując się na obszarach bezpośrednio związanych z realizacją Strategii ŚWIT 2032. Priorytetowe znaczenie będą miały programy wspierające współpracę międzynarodową, rozwój społeczny, edukację, dostępność, rewitalizację, działania klimatyczne oraz innowacje społeczne. Instytucja będzie rozwijała partnerstwa w ramach programów takich jak Kreatywna Europa, Erasmus+, Europejski Korpus Solidarności, Interreg, Fundusze Europejskie dla Mazowsza oraz innych instrumentów wspierających rozwój miast i wspólnot lokalnych. Środki europejskie będą wykorzystywane przede wszystkim do testowania zarówno nowych modeli działania, jak i rozwijania kompetencji pracowniczych.

Istotnym elementem modelu finansowania pozostanie aktywne uczestnictwo w krajowych programach grantowych. Dom Kultury ŚWIT będzie rozwijał współpracę z Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Narodowym Centrum Kultury, Instytutem Teatralnym, Instytutem Muzyki i Tańca, Polskim Instytutem Sztuki Filmowej, Ministerstwem Sportu i Turystyki, PFRON, Narodowym Instytutem Wolności oraz innymi instytucjami wspierającymi rozwój kultury, edukacji i społeczeństwa obywatelskiego. Pozyskiwane środki będą wspierały przede wszystkim projekty długofalowe.

Strategia zakłada rozwój odpowiedzialnych partnerstw z sektorem prywatnym. Nie będą one oparte wyłącznie na sponsoringu wydarzeń. Ich celem będzie wspólne realizowanie projektów odpowiadających na potrzeby lokalnej społeczności. Szczególną rolę odegra współpraca z przedsiębiorstwami prowadzącymi działania z zakresu społecznej odpowiedzialności biznesu oraz realizującymi strategię ESG. Dom Kultury ŚWIT będzie proponował partnerom współtworzenie programów edukacyjnych, działań ekologicznych, inicjatyw sąsiedzkich, wydarzeń sportowych, projektów związanych z dostępnością oraz rozwojem młodzieży. Tak rozumiane partnerstwo pozwala budować trwałe relacje oparte na wspólnej odpowiedzialności za rozwój miasta.

Dom Kultury ŚWIT będzie konsekwentnie rozwijał przychody własne, zachowując jednocześnie powszechną dostępność oferty. Nie zakładamy komercjalizacji działalności. Zakładamy racjonalne wykorzystanie potencjału instytucji. Rozwijane będą usługi edukacyjne, działalność kinowa, wynajem przestrzeni, działalność gastronomiczna oraz współpraca z partnerami organizującymi wydarzenia zgodne z misją instytucji. Każde nowe źródło przychodów będzie oceniane nie tylko pod względem ekonomicznym. Równie ważna będzie jego zgodność z wartościami Strategii ŚWIT 2032. Przychody własne mają wzmacniać misję instytucji, nigdy jej nie zastępować.

Nowym kierunkiem rozwoju będzie stopniowe budowanie kultury współodpowiedzialności mieszkańców również za rozwój instytucji. Nie chodzi o zastępowanie finansowania publicznego. Chodzi o rozwijanie poczucia współwłasności. Rozwijane będą programy darczyńców, akcje społeczne na wybrane inicjatywy lokalne, akcje wspierające rozwój Społecznego Archiwum Targówka, programy adopcji drzew i ogrodów społecznych oraz kampanie angażujące mieszkańców w rozwój konkretnych projektów. Takie działania mają przede wszystkim budować odpowiedzialność za wspólne dobro. Ich znaczenie społeczne będzie większe niż wartość finansowa. Nie będziemy zatem mierzyć sukcesu wysokością pozyskanych środków. Najważniejsze będzie to, jaką zmianę społeczną uda się dzięki nim osiągnąć.

Rok 2032 powinien zastać Dom Kultury ŚWIT jako organizację stabilną finansowo, profesjonalnie zarządzaną oraz zdolną do szybkiego reagowania na nowe wyzwania społeczne. Instytucję, która nie obawia się zmian. Potrafi je współtworzyć. Dzięki odpowiedzialnemu zarządzaniu finansami, inwestowaniu w rozwój zespołu oraz konsekwentnemu budowaniu partnerstw Dom Kultury ŚWIT będzie przygotowany do realizacji swojej misji również po roku 2032.

ROZDZIAŁ X

Model wdrażania Strategii. Od strategii do trwałej zmiany.

Największym wyzwaniem każdej strategii nie jest jej przygotowanie. Największym wyzwaniem jest konsekwentne wdrażanie. Wiele dokumentów strategicznych kończy swoją rolę w momencie przyjęcia przez organizację. Stają się podsumowaniem procesu planowania, zamiast stać się narzędziem codziennego zarządzania. Strategia ŚWIT 2032 została przygotowana z inną intencją. Nie jest katalogiem działań, ani nie jest listą wydarzeń do zrealizowania i nie jest planem inwestycyjnym. Jest sposobem, a właściwie filozofią zarządzania instytucją. Oznacza to, że jej wdrażanie nie będzie polegało na odhaczaniu kolejnych projektów zapisanych w harmonogramie. Będzie polegało na stopniowej zmianie sposobu myślenia całej organizacji, zmianie kultury organizacyjnej, zmianie sposobu współpracy z mieszkańcami, zmianie sposobu projektowania oferty i zmianie także sposobu mierzenia sukcesu. To proces, który wymaga czasu, konsekwencji i odwagi.

Strategia ŚWIT 2032 nie jest dokumentem zamkniętym. Miasto zmienia się każdego dnia. Zmieniają się potrzeby mieszkańców, zmieniają się wyzwania społeczne i muszą zmieniać się również instytucje publiczne. Dlatego wdrażanie strategii będzie oparte na zasadzie ciągłego uczenia się. Każdy rok będzie okazją do analizy doświadczeń, rozmowy z mieszkańcami, oceny skuteczności działań oraz aktualizacji sposobu ich realizacji. Nie oznacza to zmiany kierunku, oznacza gotowość do doskonalenia metod. Największą wartością strategii nie będzie jej niezmienność. Największą wartością będzie zdolność instytucji do uczenia się razem z mieszkańcami. Tak rozumiem nowoczesne zarządzanie publiczne.

Realizacja Strategii ŚWIT 2032 nie będzie zadaniem wyłącznie dyrektora ani kadry kierowniczej. Jej powodzenie zależy od całego zespołu. Każdy pracownik, pracowniczka Domu Kultury ŚWIT współtworzy doświadczenie mieszkańców. Każdy wpływa na jakość relacji i każdy buduje zaufanie do instytucji. Dlatego wdrażanie strategii będzie oparte na wzmacnianiu samodzielności, odpowiedzialności oraz kompetencji zespołu. Instruktorzy przestaną być wyłącznie organizatorami zajęć. Staną się animatorami wspólnot lokalnych. Koordynatorzy projektów będą rozwijali partnerstwa. Pracownicy administracyjni staną się współtwórcami jakości usług publicznych. Każdy członek zespołu będzie rozumiał nie tylko swoje zadania. Będzie rozumiał cel, któremu służy jego praca. Tak buduje się organizację odpowiedzialną.

Przez wiele lat sukces instytucji kultury oceniany był przede wszystkim przez pryzmat liczby wydarzeń. Strategia ŚWIT 2032 proponuje zmianę tego sposobu myślenia. Najważniejsze nie będzie to, ile wydarzeń zorganizowaliśmy. Najważniejsze będzie to, jakie procesy społeczne uruchomiliśmy. Czy mieszkańcy wrócili do siebie po wydarzeniu i już nigdy więcej się nie spotkali? Czy może rozpoczęli wspólną inicjatywę? Czy dzięki warsztatom powstała grupa sąsiedzka? Czy po spacerze historycznym mieszkańcy zaczęli dokumentować historię swojej ulicy? Czy po treningach na Kołowej powstała nowa grupa wolontariuszy? Czy uczestnicy rezydencji artystycznej zaczęli angażować się w kolejne działania lokalne? To właśnie takie pytania będą towarzyszyć wdrażaniu strategii. Instytucja kultury nie będzie oceniana wyłącznie przez to, co sama zrobiła. Będzie oceniana przez to, co udało się uruchomić w mieszkańcach.

Żadna instytucja nie zrealizuje tak ambitnej strategii samodzielnie. Dlatego jej wdrażanie od początku będzie oparte na partnerstwach. Nie chodzi wyłącznie o współpracę przy wydarzeniach. Partnerzy będą współtworzyć rozwój całej instytucji. Szkoły będą współprojektowały program edukacyjny. Organizacje społeczne będą współtworzyły działania rewitalizacyjne. Kluby sportowe będą rozwijały program aktywności sąsiedzkiej. Uczelnie będą wspierały badania oraz ewaluację działań. Przedsiębiorcy będą uczestniczyli w rozwoju odpowiedzialności społecznej dzielnicy. Mieszkańcy będą współdecydowali o kierunkach rozwoju Miejsc Aktywności Lokalnej i naszej oferty programowej. Tak rozumiemy partnerstwo. Nie jako współpracę przy projekcie. Jako współodpowiedzialność za rozwój miejsca.

Strategia ŚWIT 2032 nie będzie wdrażana poprzez system nakazów. Jej fundamentem będą wartości. Każda decyzja podejmowana przez instytucję będzie oceniana nie tylko pod względem finansowym czy organizacyjnym. Będzie oceniana również przez pryzmat odpowiedzi na kilka podstawowych pytań.

Czy wzmacnia lokalną wspólnotę? Czy zwiększa dostępność? Czy rozwija partnerstwa? Czy odpowiada na rzeczywiste potrzeby mieszkańców? Czy buduje odpowiedzialność za miejsce? Czy pozostawia trwały efekt społeczny? Jeżeli odpowiedź na większość tych pytań będzie pozytywna, oznacza to, że realizujemy Strategię ŚWIT 2032.

Strategia ŚWIT 2032 nie powstała jako wizja oderwana od rzeczywistości. Jest kolejnym etapem konsekwentnie prowadzonego procesu rozwoju instytucji. W ostatnich latach Dom Kultury ŚWIT udowodnił, że potrafi skutecznie odpowiadać na zmieniające się potrzeby miasta. Rozwinął sieć czterech wyspecjalizowanych miejsc o wyraźnie zdefiniowanych funkcjach społecznych. Przeprowadził rewitalizację ARTHOUSE Kołowa, tworząc nową przestrzeń łączącą kulturę, sport i aktywność lokalną. Stworzył Dom Otwarty, miejsce, które stało się jednym z najbardziej rozpoznawalnych przykładów dostępnej kultury w Warszawie. Konsekwentnie rozwijał partnerstwa z organizacjami społecznymi, szkołami, bibliotekami, instytucjami miejskimi, środowiskiem sportowym oraz biznesem. Skutecznie pozyskiwał środki zewnętrzne, dzięki którym możliwe było realizowanie projektów wykraczających poza standardową działalność instytucji. Realizował działania wpisujące się w cele Gminnego Programu Rewitalizacji, rozwijając aktywność mieszkańców, lokalną tożsamość oraz partnerstwa społeczne. Budował kulturę blisko domu, wychodząc z ofertą poza własne budynki i tworząc nowe formaty obecności instytucji w przestrzeni dzielnicy.

Strategia ŚWIT 2032 nie proponuje więc rewolucji. Proponuje świadome rozwinięcie kierunku, który został już sprawdzony w praktyce. To właśnie doświadczenie stanowi jej największą wartość. Nie opisuję tego, co chcemy kiedyś zrobić. Opisuję drogę, którą już idziemy, nadając jej ambitniejszy wymiar odpowiadający wyzwaniom Warszawy roku 2032. Dlatego wierzę, że przedstawiona strategia nie jest jedynie koncepcją programową. Jest realistycznym planem dalszego rozwoju Domu Kultury ŚWIT jako nowoczesnej instytucji publicznej współtworzącej odpowiedzialną, aktywną i solidarną Warszawę.

Koncepcja jest przygotowana jako dokument bezpośrednio wspierający realizację najważniejszych kierunków rozwoju m.st. Warszawy. Nie stanowi odrębnej wizji funkcjonowania instytucji kultury, lecz lokalny model wdrażania celów strategicznych miasta poprzez kulturę, edukację, aktywność społeczną, sport, dostępność oraz rewitalizację. Postrzegam i chcę pozycjonować Dom Kultury ŚWIT nadal jako partnera samorządu w realizacji polityk publicznych. Oznacza to, że planowane działania nie są projektowane wyłącznie z perspektywy rozwoju instytucji, lecz przede wszystkim z perspektywy potrzeb mieszkańców oraz kierunków rozwoju Warszawy. Takie podejście pozwala traktować kulturę nie jako odrębny sektor polityki miejskiej, ale jako narzędzie wspierające rozwój całego miasta.

Strategia #Warszawa2030 wyznacza długofalową wizję miasta odpowiedzialnego, otwartego i współtworzonego przez mieszkańców. Wskazuje, że przyszłość Warszawy zależy od jakości relacji społecznych, aktywności obywatelskiej, współpracy międzysektorowej oraz tworzenia miasta bliskiego codziennym potrzebom mieszkańców. Strategia ŚWIT 2032 bezpośrednio odpowiada na te wyzwania.

Rozwijając kulturę blisko domu, wzmacnia lokalne wspólnoty i zwiększa dostęp mieszkańców do działań społecznych oraz kulturalnych. Tworząc Miejsca Aktywności Lokalnej oraz rozwijając mechanizmy współdecydowania mieszkańców, realizuje ideę odpowiedzialnej wspólnoty oraz aktywnego obywatelstwa. Rozwijając partnerstwa pomiędzy kulturą, edukacją, sportem, pomocą społeczną, biznesem oraz organizacjami pozarządowymi, buduje model współzarządzania miastem oparty na współpracy różnych środowisk. Wspierając rozwój kompetencji przyszłości, kreatywności oraz aktywności społecznej mieszkańców, wzmacnia twórczy potencjał Warszawy. Wychodząc z działalnością do przestrzeni osiedli, parków, szkół i podwórek, rozwija ideę miasta bliskiego mieszkańcom oraz wysokiej jakości przestrzeni lokalnych. Strategia ŚWIT 2032 nie tylko wpisuje się w cele Strategii #Warszawa2030. Stanowi ich praktyczne rozwinięcie na poziomie dzielnicy.

Szczególnym punktem odniesienia dla Strategii ŚWIT 2032 jest Gminny Program Rewitalizacji m.st. Warszawy. Od początku działalności Dom Kultury ŚWIT aktywnie uczestniczył w procesach rewitalizacyjnych prowadzonych na Targówku. Doświadczenia zdobyte podczas realizacji projektów rewitalizacyjnych pozwoliły wypracować model działania oparty na długofalowej obecności instytucji kultury w społeczności lokalnej.

Strategia na lata 2027–2032 rozwija ten kierunek. Rewitalizacja rozumiana jest jako proces społeczny. Nie ogranicza się do modernizacji przestrzeni. Jej istotą jest odbudowa relacji pomiędzy mieszkańcami, wzmacnianie lokalnej tożsamości, rozwój aktywności obywatelskiej oraz zwiększanie odpowiedzialności za wspólne dobro. Dlatego działania rewitalizacyjne będą obecne we wszystkich obszarach funkcjonowania Domu Kultury ŚWIT. W programach edukacyjnych, działaniach sportowych, projektach historycznych, inicjatywach sąsiedzkich, działaniach artystycznych. Każdy z tych elementów będzie wzmacniał cele określone w Gminnym Programie Rewitalizacji. Najważniejszym rezultatem nie będzie liczba zrealizowanych projektów. Najważniejszym rezultatem będzie zwiększenie aktywności mieszkańców oraz trwałości lokalnych wspólnot.

Polityka Kulturalna Warszawy podkreśla znaczenie dostępności kultury, wzmacniania lokalnych instytucji oraz rozwijania uczestnictwa mieszkańców w życiu kulturalnym. Strategia ŚWIT 2032 rozwija te założenia poprzez odejście od modelu biernego uczestnictwa na rzecz współtworzenia kultury. Mieszkańcy będą nie tylko odbiorcami programu. Staną się jego współautorami. Rozwijane będą mechanizmy partycypacji, mikrograntów, wolontariatu oraz inicjatyw oddolnych. Jednocześnie instytucja będzie konsekwentnie zwiększała swoją obecność poza własnymi budynkami. Tak rozumiem współczesną politykę kulturalną. Nie jako organizację wydarzeń, lecz jako budowanie trwałych relacji społecznych poprzez kulturę.

Jednym z najważniejszych kierunków polityki kulturalnej Warszawy jest rozwijanie kultury blisko miejsca zamieszkania. Strategia ŚWIT 2032 przyjmuje ten kierunek jako jeden z fundamentów swojego działania. Nie ograniczamy go jednak do organizowania wydarzeń plenerowych. Rozumiemy go jako trwałą obecność instytucji w codziennym życiu mieszkańców. Dlatego coraz większa część działań realizowana nadal będzie na osiedlach, podwórkach, terenach zielonych, boiskach, w szkołach, bibliotekach oraz przestrzeniach wspólnot mieszkaniowych. Rozwijane będą partnerstwa z lokalnymi przedsiębiorcami, spółdzielniami mieszkaniowymi, radami osiedli oraz organizacjami społecznymi. Instytucja będzie obecna tam, gdzie toczy się codzienne życie mieszkańców. Tak rozumiem kulturę blisko domu.

Strategia ŚWIT 2032 odpowiada również na kierunki rozwoju polityki senioralnej, młodzieżowej oraz rodzinnej m.st. Warszawy. Program będzie projektowany w sposób sprzyjający współpracy międzypokoleniowej. Seniorzy nie będą wyłącznie uczestnikami dedykowanych wydarzeń. Staną się mentorami, przewodnikami lokalnej historii, wolontariuszami oraz współtwórcami działań. Młodzież będzie rozwijała kompetencje społeczne, obywatelskie oraz lidarskie poprzez udział w projektach partnerskich, wolontariacie i działaniach twórczych. Rodziny będą traktowane jako naturalni partnerzy instytucji. Rozwijane będą formaty pozwalające wspólnie uczestniczyć w kulturze, sporcie, edukacji i działaniach sąsiedzkich. Takie podejście odpowiada na zmieniające się potrzeby mieszkańców Warszawy oraz wzmacnia trwałość wspólnot lokalnych. Dom Otwarty oraz doświadczenia wypracowane przez Dom Kultury ŚWIT stanowią przykład praktycznej realizacji także polityki dostępności m.st. Warszawy. Strategia ŚWIT 2032 zakłada, że dostępność stanie się standardem całej instytucji. Każdy projekt będzie projektowany zgodnie z zasadami projektowania uniwersalnego. Każda nowa usługa będzie analizowana pod kątem potrzeb różnych grup mieszkańców. Każda placówka będzie rozwijała własne kompetencje w zakresie dostępności. W ten sposób doświadczenia Domu Otwartego staną się wspólnym standardem całej organizacji.

Przyjęte kierunki rozwoju pokazują, że Dom Kultury ŚWIT nie funkcjonuje obok polityk miejskich. Jest jednym z narzędzi ich realizacji. Dlatego sukces Strategii ŚWIT 2032 nie będzie oceniany wyłącznie przez rozwój samej instytucji. Najważniejszym miernikiem będzie jej wkład w realizację celów Warszawy. Silniejsze wspólnoty lokalne, wyższa aktywność mieszkańców, lepsza współpraca pomiędzy instytucjami, większy udział mieszkańców w życiu publicznym i lepsza jakość życia na poziomie lokalnym, to właśnie w tych obszarach Dom Kultury ŚWIT chce być odpowiedzialnym partnerem m.st. Warszawy w kolejnych latach.

Jak poznam, że Strategia ŚWIT 2032 zmienia Warszawę? Będziemy mierzyć wpływ społecznego. Jednym z największych wyzwań współczesnych instytucji kultury jest odejście od oceniania ich działalności wyłącznie przez pryzmat liczby wydarzeń, uczestników czy sprzedanych biletów. Są to wskaźniki potrzebne do zarządzania organizacją, jednak nie odpowiadają na najważniejsze pytanie: Czy dzięki naszej działalności mieszkańcom żyje się lepiej? Strategia ŚWIT 2032 proponuje zmianę sposobu myślenia o skuteczności

instytucji kultury. Najważniejszym kryterium oceny stanie się wpływ społeczny. Najważniejszym rezultatem działalności Domu Kultury ŚWIT będzie wzmacnianie kapitału społecznego. Rozumiem go jako sieć relacji, zaufania oraz współpracy pomiędzy mieszkańcami. Silny kapitał społeczny oznacza większą gotowość do działania na rzecz wspólnego dobra, większą odporność społeczności na sytuacje kryzysowe oraz większą odpowiedzialność za miejsce zamieszkania. Dlatego będziemy systematycznie analizować rozwój lokalnych partnerstw, aktywność wolontariuszy, liczbę inicjatyw oddolnych oraz stopień zaangażowania mieszkańców w życie instytucji. Nie chodzi jedynie o wzrost liczby uczestników. Najważniejsze będzie zwiększanie liczby osób, które stają się współtwórcami działań.

Jednym z podstawowych celów Strategii ŚWIT 2032 jest budowanie silniejszych wspólnot lokalnych. Ocena realizacji tego celu będzie obejmowała między innymi analizę rozwoju współpracy sąsiedzkiej, liczby grup nieformalnych korzystających z przestrzeni instytucji, nowych inicjatyw mieszkańców oraz trwałości projektów realizowanych wspólnie z lokalną społecznością. Istotnym wskaźnikiem będzie również liczba mieszkańców, którzy po raz pierwszy zaangażowali się w działalność społeczną dzięki projektom realizowanym przez Dom Kultury ŚWIT. Szczególną uwagę poświęcimy rozwojowi wolontariatu oraz lokalnych liderów. To właśnie oni są najważniejszym wskaźnikiem trwałości zmiany społecznej.

Strategia ŚWIT 2032 zakłada aktywne wspieranie procesów rewitalizacji społecznej. Ocena skuteczności działań będzie prowadzona nie tylko poprzez analizę liczby projektów realizowanych na obszarach objętych

Gminnym Programem Rewitalizacji. Najważniejsze będzie obserwowanie zmian zachodzących w lokalnych społecznościach, tj. czy mieszkańcy częściej angażują się w działania dotyczące swojej okolicy. Tak rozumiem efekty rewitalizacji. Nie jako rezultat inwestycji, a jako rezultat odbudowy wspólnoty. Dodatkowym i jednym z nowych kierunków oceny działalności instytucji będzie zatem także wpływ na dobrostan mieszkańców. Dom Kultury ŚWIT będzie rozwijał narzędzia pozwalające analizować, czy uczestnictwo w kulturze, sporcie i działaniach społecznych wpływa na jakość życia mieszkańców. Będziemy badać poziom satysfakcji z uczestnictwa, poczucie przynależności do wspólnoty i poziom zaufania oraz poczucie wpływu na najbliższe otoczenie. Takie badania pozwolą lepiej projektować kolejne działania oraz skuteczniej odpowiadać na zmieniające się potrzeby mieszkańców.

System ewaluacji Strategii ŚWIT 2032 będzie służył nie tylko ocenie rezultatów. Jego zadaniem będzie wspieranie procesu uczenia się. Regularna analiza efektów pozwoli modyfikować działania, lepiej odpowiadać na potrzeby mieszkańców oraz wzmacniać skuteczność całej instytucji. Najważniejszym pytaniem zadawanym podczas corocznej ewaluacji nie będzie, czy zrealizowaliśmy plan. Najważniejsze pytanie będzie brzmiało, czy dzięki naszej pracy mieszkańcy częściej są razem, bardziej ufają sobie i chętniej współtworzą swoje miasto?

Jeżeli odpowiedź na to pytanie będzie twierdząca, będzie to oznaczało, że Strategia ŚWIT 2032 osiąga swój najważniejszy cel. Bo prawdziwym sukcesem instytucji kultury nie będzie uzyskanie założonej liczby wydarzeń, lecz liczba relacji, które dzięki niej powstały, oraz wspólnot, które dzięki niej stały się silniejsze. Ocenianie działalności wyłącznie przez pryzmat liczby wydarzeń, uczestników czy sprzedanych biletów to wskaźniki potrzebne do zarządzania organizacją, jednak nie odpowiadają na najważniejsze pytanie. Ja proponuję zmianę sposobu myślenia o skuteczności instytucji kultury. Najważniejszym kryterium oceny stanie się wpływ społeczny i trwała zmiana, którą wspólnie z mieszkańcami uda się osiągnąć. Takie podejście jest zgodne z kierunkami rozwoju nowoczesnego zarządzania publicznego, które coraz większy nacisk kładzie na ocenę wartości publicznej tworzonej przez instytucje samorządowe.

System ewaluacji Strategii ŚWIT 2032 będzie służył nie tylko ocenie rezultatów. Jego zadaniem będzie wspieranie procesu uczenia się. Regularna analiza efektów pozwoli modyfikować działania, lepiej odpowiadać na potrzeby mieszkańców oraz wzmacniać skuteczność całej instytucji.

ROZDZIAŁ XI

Plan wdrażania. Od ambitnej wizji do codziennej praktyki.

Strategia ŚWIT 2032 została przygotowana jako dokument długofalowy. Jej celem nie jest zaprojektowanie jednorazowych działań ani stworzenie zamkniętego katalogu projektów. Ma stać się trwałym sposobem myślenia o rozwoju Domu Kultury ŚWIT oraz wszystkich jego placówek. Dlatego proces wdrażania strategii został zaplanowany jako siedmioletnia droga rozwoju organizacji, mieszkańców oraz partnerów lokalnych. Każdy kolejny etap będzie wzmacniał efekty osiągnięte wcześniej, stopniowo zwiększając skalę oddziaływania instytucji. Najważniejszą zasadą wdrażania będzie konsekwencja. Nie zamierzamy realizować wielu nowych projektów jednocześnie. Naszym celem jest cierpliwe budowanie trwałych procesów społecznych. To właśnie one pozostawiają największą wartość dla miasta.

Etap I Lata 2027–2028: Budowanie fundamentów nowego modelu:

Pierwsze dwa lata będą okresem wzmacniania organizacji oraz przygotowania całej instytucji do realizacji Strategii ŚWIT 2032. Najważniejszym zadaniem będzie wdrożenie wspólnego sposobu myślenia o roli Domu Kultury ŚWIT. Zmiana rozpocznie się od wewnątrz organizacji. Pracownicy wszystkich placówek będą wspólnie rozwijali nowe kompetencje związane z animacją społeczną, budowaniem partnerstw, partycypacją mieszkańców oraz projektowaniem usług publicznych.

Powstaną wspólne standardy współpracy pomiędzy wszystkimi lokalizacjami. Rozwinięte zostaną mechanizmy wymiany wiedzy oraz doświadczeń pomiędzy zespołami. Jednocześnie rozpoczniemy systematyczne wzmacnianie obecności instytucji poza własnymi budynkami. Rozwijane będą kolejne programy sąsiedzkie, działania na osiedlach, projekty realizowane wspólnie ze szkołami, bibliotekami, wspólnotami mieszkaniowymi oraz lokalnymi przedsiębiorcami. To będzie czas budowania zaufania. Nie koncentracji na organizacji na spektakularnych wydarzeniach.

Etap II Lata 2029–2030: Rozwój partnerstw i sieci współpracy:

Kolejny etap będzie okresem intensywnego rozwijania partnerstw lokalnych. Dom Kultury ŚWIT stanie się platformą współpracy pomiędzy kulturą, edukacją, sportem, organizacjami społecznymi, przedsiębiorcami oraz instytucjami miejskimi. Rozwijane będą wspólne programy społeczne, edukacyjne i rewitalizacyjne. Coraz większą rolę odgrywać będą mieszkańcy jako współtwórcy działań. Rozwinięty zostanie system mikrograntów sąsiedzkich. Wolontariat stanie się jednym z najważniejszych narzędzi aktywizacji społecznej. Każda z placówek będzie rozwijała własne partnerstwa wynikające z jej specjalizacji. Dom Kultury ŚWIT będzie rozwijał współpracę z sektorem edukacji i twórcami. ARTHOUSE Kołowa będzie wzmacniał współpracę z klubami sportowymi, organizacjami społecznymi oraz środowiskami sąsiedzkimi. Dom Otwarty będzie rozwijał sieć instytucji zajmujących się dostępnością. Galeria Arteneum będzie budowała partnerstwa z uczelniami artystycznymi oraz środowiskiem sztuki współczesnej. Coraz większa część projektów będzie realizowana wspólnie. Nie obok siebie.

Etap III Lata 2031–2032: Instytucja jako miejski lider współpracy:

Ostatni etap strategii będzie okresem utrwalania wypracowanego modelu. Dom Kultury ŚWIT stanie się rozpoznawalnym partnerem rozwoju lokalnego nie tylko na Targówku, ale również w skali całej Warszawy. Największym osiągnięciem nie będzie wzrost liczby wydarzeń. Największym osiągnięciem będzie rozwój trwałych sieci współpracy. Mieszkańcy będą inicjowali własne projekty. Partnerzy będą wspólnie rozwijali nowe przedsięwzięcia. Placówki będą naturalnie współpracowały ze sobą. Instytucja stanie się miejscem, które inspiruje inne domy kultury oraz samorządy. Wierzę, że Dom Kultury ŚWIT stanie się jednym z miejsc współtworzących nowe standardy funkcjonowania instytucji kultury w Polsce. Rozwój będzie opierał się na jakości, nie na skali. Moim, a mam nadzieję także „naszym” celem jest rozwój jakości, lepszych partnerstw, silniejszych wspólnot, większego zaufania i finalnie wyższej jakości usług publicznych. Jeżeli liczba wydarzeń pozostanie podobna, a jednocześnie wzrośnie liczba osób współtworzących lokalne inicjatywy, oznaczać to będzie sukces strategii. Jeżeli liczba projektów nie zwiększy się znacząco, ale będą one prowadziły do trwałych

zmian społecznych, również będzie to sukces. Najważniejszym celem nie jest robić więcej. Najważniejszym celem jest robić mądrzej.

Dokument ŚWIT 2032 nie jest wyłącznie planem rozwoju Domu Kultury ŚWIT. Jest zobowiązaniem wobec mieszkańców, zobowiązaniem do budowania instytucji otwartej, wiarygodnej, obecnej, słuchającej, odważnie podejmującej nowe wyzwania. Jednocześnie szanującej historię miejsca oraz doświadczenie lokalnej społeczności. Najbliższe siedem lat będzie czasem konsekwentnego rozwijania tego modelu. Nie po to, aby stworzyć największą instytucję kultury. Po to, aby współtworzyć silniejszą Warszawę. Bo wierzę, że przyszłość miasta zaczyna się od jakości relacji pomiędzy ludźmi. I właśnie tę jakość Dom Kultury ŚWIT chcemy każdego dnia rozwijać razem z mieszkańcami.

ROZDZIAŁ XII

Wciąż widzę potencjał.

Najbardziej wartościowe strategie nie powstają w oderwaniu od rzeczywistości. Powstają jako konsekwencja doświadczeń, które zostały już zweryfikowane w praktyce. Strategia ŚWIT 2032 nie jest próbą stworzenia całkowicie nowego modelu funkcjonowania Domu Kultury ŚWIT. Jest świadomym rozwinięciem kierunku, który instytucja konsekwentnie buduje od kilku lat. To właśnie doświadczenie odróżnia tę strategię od dokumentów opartych wyłącznie na ambitnych deklaracjach. W ostatnich latach Dom Kultury ŚWIT przeszedł jedną z największych zmian organizacyjnych w swojej historii. Instytucja rozwinęła się z jednego domu kultury w sieć czterech wyspecjalizowanych miejsc, z których każde odpowiada na inne potrzeby mieszkańców Warszawy.

W ostatnich latach Dom Kultury ŚWIT konsekwentnie rozwijał współpracę z organizacjami pozarządowymi, szkołami, bibliotekami, klubami sportowymi, instytucjami miejskimi oraz przedsiębiorcami. Realizował projekty rewitalizacyjne wpisujące się w Gminny Program Rewitalizacji. Pozyskiwał środki krajowe i europejskie, rozwijał działania z zakresu dostępności, tworzył nowe formaty współpracy z mieszkańcami, wychodził z ofertą poza własne budynki, budował kulturę blisko domu. Dlatego przedstawiona koncepcja nie jest listą życzeń. Jest kolejnym etapem procesu, który już trwa.

Nasze wspólne doświadczenia pokazały również, że największe efekty społeczne osiąga się wtedy, gdy instytucja nie działa samodzielnie. Powstanie ARTHOUSE Kołowa, rozwój Domu Otwartego, realizacja projektów rewitalizacyjnych, budowanie partnerstw wokół dostępności, rozwój działań sportowych oraz utworzenie od podstaw pierwszej w Europie kobiecej drużyny amputbolowej funkcjonującej przy samorządowej instytucji kultury są przykładami projektów, których realizacja była możliwa dzięki współpracy wielu środowisk. To doświadczenie ukształtowało sposób zarządzania przedstawiony w niniejszej strategii. Nie opiera się on na przekonaniu, że instytucja sama posiada wszystkie odpowiedzi. Opiera się na umiejętności łączenia ludzi wokół wspólnego celu.

Każde osiągnięcie zwiększa odpowiedzialność za przyszłość. Dlatego Strategia ŚWIT 2032 nie jest próbą utrzymania dotychczasowych sukcesów. Jest zobowiązaniem do dalszego rozwoju, jeszcze większego otwarcia instytucji, jeszcze silniejszej obecności w lokalnych społecznościach i do jeszcze skuteczniejszego wspierania mieszkańców w ich aktywności. Ta strategia może zostać zrealizowana ponieważ nie rozpoczyna się od marzeń. Rozpoczyna się od doświadczenia, od ludzi, od partnerstw, od projektów, które już zmieniły sposób funkcjonowania Domu Kultury ŚWIT. Od przekonania, że nowoczesna instytucja kultury nie rozwija się poprzez coraz większą liczbę wydarzeń.

Przez ostatnie lata często zadawano mi pytanie, czym właściwie jest nowoczesny dom kultury. Dom kultury nie jest budynkiem i kalendarzem wydarzeń. Dom kultury Świt stworzył ekosystem miejsc, w którym miasto spotyka swojego mieszkańca. To właśnie tutaj człowiek po raz pierwszy może poczuć, że nie jest anonimowym odbiorcą usług publicznych, że jego obecność ma znaczenie, że jego pomysł może zostać wysłuchany, a jego talent może zostać odkryty.

Moją rolą jako dyrektora nie jest posiadać wszystkie odpowiedzi. Rolą dyrektora jest tworzyć warunki, w których zespół może rozwijać najlepsze odpowiedzi razem z mieszkańcami. Nie kontynuacja stanowiska, lecz kontynuacja procesu. Żadna strategia nie zostanie zrealizowana przez jedną osobę. Największym kapitałem Domu Kultury ŚWIT, jak pisałam wyżej jest zespół. Pracowniczki i pracownicy, instruktorzy, animatorzy, koordynatorzy, osoby administracyjne, techniczne i merytoryczne. To oni każdego dnia tworzą doświadczenie mieszkańców. To oni budują atmosferę miejsc. To oni przekładają strategiczne idee na codzienną praktykę. Dlatego dalszy rozwój instytucji musi opierać się na wzmacnianiu zespołu, rozwijaniu kompetencji, budowaniu współodpowiedzialności i tworzeniu kultury organizacyjnej opartej na zaufaniu.

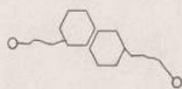
Strategia ŚWIT 2032 jest propozycją dokończenia i rozwinięcia procesu zmiany, który został rozpoczęty kilka lat temu. Procesu, w którym Dom Kultury ŚWIT z klasycznej instytucji kultury stał się miejską siecią miejsc, partnerstw i wspólnot lokalnych. Procesu, w którym kultura zaczęła realnie współpracować ze sportem, dostępnością, rewitalizacją, edukacją, biznesem i polityką społeczną. Procesu, w którym mieszkańcy coraz częściej stają się współautorami działań, a nie wyłącznie ich odbiorcami. Taki proces wymaga ciągłości, wymaga pamięci instytucjonalnej oraz znajomości ludzi, partnerstw, miejsc i lokalnych napięć. Wymaga odwagi, ale również cierpliwości. Wymaga umiejętności budowania zaufania przez lata.

Chcę z zespołem nadal przekonywać, że każda historia jest ważna. Przez ostatnie lata miałam ogromny przywilej obserwować setki historii różnych inicjatyw, różnych historii. Dzieci, które po raz pierwszy stanęły na scenie. Seniorów, którzy po latach odnaleźli nowe grono przyjaciół. Mieszkańców, którzy przyszli na jedno spotkanie sąsiedzkie, a dziś sami organizują kolejne inicjatywy. Rodziców, którzy dzięki wspólnym działaniom poznali swoich sąsiadów. Osoby z niepełnosprawnościami, które przestały być uczestnikami specjalnej oferty, a stały się współtwórcami życia naszej instytucji. Dziewczyny, które jeszcze kilka lat temu nie wierzyły, że mogą grać w piłkę nożną, a dziś tworzą pierwszą w Europie kobietą drużynę ampiektbolową rozwijaną z klubem sportowym przez samorządową instytucję kultury. To właśnie te historie są dla mnie największym dowodem na to, że kultura naprawdę zmienia życie. Nie zawsze spektakularnie, nie jednego dnia, zmienia je po cichu. Poprzez relacje, poprzez zaufanie, poprzez spotkania i poprzez wspólne działanie. Dlatego nie wierzę, że przyszłość instytucji kultury polega na organizowaniu coraz większej liczby wydarzeń. Wierzę, że polega na tworzeniu coraz większej liczby okazji do spotkania ludzi.

Przez ostatnie lata wspólnie z zespołem Domu Kultury ŚWIT stworzyliśmy coś, z czego jestem naprawdę dumna. Nie tylko nowe przestrzenie, nie tylko nowe projekty, nie tylko nowe partnerstwa. Najbardziej cieszy mnie to, że coraz więcej mieszkańców mówi o naszych miejscach po prostu: „To jest nasze miejsce.” To najpiękniejsza recenzja, jaką może usłyszeć instytucja publiczna. Wiem jednak, że jesteśmy dopiero w połowie tej drogi. Przed Warszawą stoją wyzwania, których jeszcze kilka lat temu nie potrafiliśmy sobie wyobrazić. Starzenie się społeczeństwa, rosnąca samotność, kryzysy zdrowia psychicznego, rozwój sztucznej inteligencji, zmiany klimatu i rosnąca różnorodność mieszkańców. Jestem przekonana, że odpowiedzią na wiele z tych wyzwań nie będzie wyłącznie technologia ani kolejne inwestycje. Odpowiedzią będą ludzie, ich gotowość do współpracy, ich odpowiedzialność za miejsce, w którym żyją i ich umiejętność budowania wspólnoty. Właśnie dlatego chcę dalej rozwijać Dom Kultury ŚWIT. Nie po to, aby stworzyć największą instytucję kultury w Warszawie. Nie po to, aby organizować najwięcej wydarzeń. Nie po to, aby zdobywać kolejne nagrody. Chcę rozwijać instytucję, która każdego dnia pomaga mieszkańcom budować lepsze miasto. Miasto, w którym kultura jest obecna nie tylko na scenie. Ale również na podwórku. Na boisku. W szkole. W parku. W domu sąsiedzkim. I przede wszystkim w relacjach pomiędzy ludźmi. Wierzę, że właśnie taka jest dziś rola samorządowej instytucji kultury. Nie zastępować mieszkańców, nie wyręczać wspólnot, nie organizować życia lokalnego za innych. Tworzyć warunki, aby mieszkańcy mogli robić to razem.

Jeżeli za siedem lat ktoś zapyta mnie, co było największym sukcesem Domu Kultury ŚWIT, nie chciałabym odpowiedzieć liczbą wydarzeń, wysokością pozyskanych środków ani frekwencją. Chciałabym móc powiedzieć coś znacznie prostszego, że więcej ludzi zna swoich sąsiadów, że więcej mieszkańców czuje, że ma wpływ na swoje miejsce i że więcej dzieci dorastało w przekonaniu, że kultura jest czymś naturalnym, a nie odświętnym i że więcej osób uwierzyło, że warto działać razem. Jeżeli to się uda, będę miała poczucie, że dobrze wykorzystaliśmy zaufanie, którym obdarzyło nas Miasto Stołeczne Warszawa.

Działalność Domu Kultury Świt wykracza poza wymagane ramy. Jest miejscem, z którego rodzą się kolejne wspólnoty. A miasta przyszłości będą tak silne, jak silne będą ich lokalne wspólnoty. Dlatego z pełnym przekonaniem chcę dalej współtworzyć tę drogę, razem z zespołem Domu Kultury ŚWIT, partnerami, organizacjami społecznymi i przede wszystkim z mieszkańcami Targówka oraz Warszawy. Bo wierzę, że najlepsze instytucje kultury nie tworzą programu dla ludzi, a tworzą warunki, aby ludzie mogli wspólnie tworzyć swoje miasto. I właśnie tak rozumiem misję Domu Kultury ŚWIT na lata 2027–2032.

ŚWIT 2032

“ MIASTO JEST SIECIĄ RELACJI.
Kultura łączy. Miejsca inspirują.
Ludzie tworzą przyszłość.”

DOM KULTURY ŚWIT

DOM OTWARTY

ARTHOUSE KOŁOWA

GALERIA ARTEUM

OGRÓD SPOŁECZNY

NASZE NAJWAŻNIEJSZE TEZY

CZŁOWIEK W CENTRUM

Tworzymy warunki do rozwoju mieszkańców w każdym wieku i w każdej sytuacji życiowej.

KULTURA BLISKO DOMU

Jesteśmy tam, gdzie mieszkańcy żyją, uczą się, pracują i spędzają czas.

SIEĆ RELACJI I PARTNERSTW

Współpracujemy z mieszkańcami, organizacjami, instytucjami i biznesem. Razem możemy więcej.

DOSTĘPNOŚĆ TO STANDARD

Projektujemy przestrzenie i działania dostępne dla każdego – bez barier, z empatią i szacunkiem.

EKOLOGIA I ODPOWIEDZIALNOŚĆ

Dbamy o klimat, zieleni miejską i zasoby naturalne. Działamy odpowiedzialnie i lokalnie.

EDUKACJA PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Wspieramy rozwój dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów. Uczymy, inspirujemy, rozwijamy talenty.

SPORT JAKO JĘZYK WSPÓLNOTY

Sport integruje, buduje zdrowie, uczy współpracy i wzmacnia lokalną dumę.

SZTUKA BUDUJE WRAŻLIWOŚĆ

Sztuka otwiera na świat, rozwija wyobraźnię i pomaga lepiej zrozumieć siebie i innych.

REWITALIZACJA Z LUDŹMI

Rewitalizujemy przestrzenie, ale przede wszystkim relacje, pamięć oraz tożsamość miejsca.

INNOWACJA I PRZYSZŁOŚĆ

Korzystamy z nowych technologii, ale z rozwagą. Łączymy tradycję z nowoczesnością dla dobra mieszkańców.

DO 2032 ROKU CHCEMY:

WZMOCNIĆ WSPÓLNOTY

Więcej relacji, sąsiedzkiej współpracy i lokalnej odpowiedzialności.

ZWIĘKSZYĆ WPŁYW SPOŁECZNY

Mierzmy sukces przez realną zmianę w życiu mieszkańców.

ROZWIJAĆ TALENTY I PASJE

Każdy mieszkaniec ma prawo do rozwoju, inspiracji i spełniania marzeń.

BUDOWAĆ TRWAŁE PARTNERSTWA

Razem z mieszkańcami i partnerami tworzymy silne, odporne miasto.

TWORZYĆ PRZESTRZENIE DLA KAŻDEGO

Bez barier, bez wykluczeń, z szacunkiem i otwartością na różnorodność.

Łączymy ludzi, miejsca i pomysły.
Tworzymy przyszłość razem.

Dom Kultury ŚWIT – cztery miejsca, jedna misja.
KULTURA • RELACJE • WSPÓLNOTA • PRZYSZŁOŚĆ

